Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 101 (14121) | 1973 оной апрелиин 29, воскресени | Сэн 2 мүнгэн

...үхэсоюзна социалис ...рысөөндэ хабаадагшын үгэ

Александр Зиновьевич СОБОЛЕВ, Загарайн аймагай Онохойн совхозой луговод

...ҺАЛААЛ ҺАА, ...РГАСА АБАХАШ

...эл мүнөө үедэ тарялан, сабша... һайнаар ашаглажа, уһалжа, үтэг... жэл бүри тогтууритай баян ... хуряаха гээшэ таряашад, луго...удай нангин уялга болонхой. Юуб ..., ороохо таряа, үбһэ тэжээл ехээр ..., ниитынгээ адууһа малые бардам ... тэжээлээр хангаагүй һаа, саашаа... һү, тарган мяха, ноохо. үндэгэ бо...удөө ажахын бусад продуктнуудые ...жүүлхэмнай тон бэрхэтэй.

... луговодоор арба гаран жэлэй тур... таһалгаряагүй ажалланаб. Энэ ху... соо хүдэлхэдөө яһала дүршэһэн, ... юумэ ойлгожо абаһан бэзэб. Аба...намда 80 гаран гектар газар даал...һэн. Энэ газараа үтэгжүүлжэ, үрэ...нь улам һайжаруулхын тула тэрэ ...ртаа отара, гүүртэнүүдэй газаагуур ...оотой наг шэбхэ шадаха зэргээрээ ..., һубаг, ханаабуудаа сэбэрлэжэ, ... хаалтануудыень заһабарнлаа һэм. ...жэ ерэхэ хабарнь даалгагдаһан ...аа хоёр удаа уһалжа, гектарай ...—15 центнер үбһэ хуряаһан байнаб.

...рэ гэһэнһээ хойшо мүнөө хүрэтэр ...домнай уһалуурнин газар нилээд ...дэгдэжэ, луговодуудай даажа аба... газарыньшье нэмээ һэн. Мүнөө ми...харууһалдаг сабшалан 109 гектар... хүргэгдэнхэй. Нёдондо хабартаа ... абаһан энэ газартаа минеральна ...үлгэ оруулжа, наг шэбхэ гарга... ...муу ногоотой зарим участогуудтань ... жэлэй ногооной үрэһэ тарижа ...үүлһэнэй, мүн гурба дахин һайса ...най ашаар гектарай 28,8 центнер ... гараа бэлэй. Тингэжэ хараалагда... түсэбөө хоёр дахин үлүүлээ һэм. ... минии хүршэ болохо Семен Шуры... 245 гектар сабшалангһаа гектарай ...нтнер үбһэ хуряагаа юм. Тинхэдэ ... луговодуудай нэгэн болохо Ким ... даалгагдаһан 183 гектар уһа...даг газарайнгаа гектар бүриһөө ... центнер эрхим шанартай үбһэ аба... урдаа табиһан зорилгоёо сүм дүүр... бэлэй. Зүгөөр бидэнэй туйлаһан ...нгүүд дундуурша гээшэ ааб даа. ... гэхэдэ, уһалагдадаг газартаа куль...технческэ хүдэлмэри үргэнөөр ...жа, наг шэбхэ ехээр гаргажа, үтэг...гдэһэн газараа жэл бүри үргэдхэ... ...олон жэлэй ногооной үрэһэ тарил... байбалнай, бүришье ехэ үбһэн ... гээшэ. Энээнине олон жэлэйн... дүй дүршэл дээрэһээ абажа ...б.

...раад үзыт даа. Мүнөө совхоздомнай ... гектар уһалуурнин газар бии. ...ой хахадһаа ехэнхинь тарялан, ... сабшалан, бэлшээри юм. Теэд ... уһалагдадаг газарһаамнай жэл ... гектарай дунда зэргээр минил 8,9 ...нер үбһэн абтажа, ниитын малда ... бэлэдхэхэ түсэбнай дүүр...нгүй үлэшэдэг муутай. Ушарынь ..., ажахымнай иимэ ехэ баялигтай ...шье, наг шэбхэ ехээр гаргажа, ...ральна үтэгжүүлгэ оруулжа, үрэ...нь һайжаруулха, уһалха хүдэл... жэгдэ һайнаар ябуулнагүй гэжэ ...ой.

...хоздомнай мүнөө луговодуудай ...звено, нэгэ лугомелиоративна онь...руулагдамал бригада байгуулаг... Энэ эмхидхэгдэһэн бригадын ... гол ажалынь гэхэдэ, наг шэбхэ ... тарааха, намагжаһан, хүбхэнтэ... газарай хүрьһэ борнойлжо, шүдэтэй ...р соолохо, минеральна үтэгжүүл...руулха ба дошо дэгнүүлһээ, шулуу ...ноо сэбэрлэхэ зорилготой юм. Ха...ундаа үбһэ, зелёнкоёо оньһон ар... хуряажа, сенаж дараха ажалтай. ...дэ 11 звено болгогдоһон амяар...һан луговодууд даалтагдаһан ...аа уһалжа, һубаг, ханаабуудаа сэ..., заһабарилха ба посхоодой ... отолжо, сабшалангаа хүреэлхэ ...тайбди. Зүгөөр тус тустаа хубаа...һан эдэ даабарнуудхэр бэелүү...эб гэбэл. юрэдөө үшөөл һанаһан...ргдэнэгүй. Нэгэдэхеэр, лугово... даалтагдаһан уһалуурнин газар ... һаа ехэ. Тиимэһээ нэгэ хүн эн... ажалаа бултыень хэжэ захадань ...тгүй байха юм. Хэрбээ зарим ... уһанай элбэгээр ерэхэдэ, газар ... залажа үрдидэггүй, бүхы хаалта, ...нуудаа эбдүүлжэрхидэг бэлэй.

Энэл ушарһаа газарнай жэл бүри һайнаар уһалагдангүй үлэшэдэг гү, али үлүүсэ ехээр уидалуулагдажа, зарим хонхосогуудынь намаг, нуур болодог һэн. Тингэжэ уһалуурнимнай газарай үрэжэл муудажа, шэмэ багатай ногоон ургана.

Хоёрдохёор, ажахымнай 11 луговодой үсөөхэниинь дүй дүршэлтэй болоһон гэжэ тэмдэглэмээр. Нүгөөдүүлынь гол түлэб ерүүл хүнүүд, залуушуул юм. Тиимэһээ газарай хэды шингтэй байһые, ногоонойнь бүридэл, яажа уһалха тухай, наг шэбхэ гаргаха, үтэг хэхэ, хабартаа уһаяа хубаарилха тушаа ёһотой луговодой «нюуса», мэдэхэгүй улад хүдэлдэг. Энээнһээ боложо, тэдэнэр даалгагдаһан газараа һайнаар, бүхы гуримаарнь уһалнагүй, һубаг, ханаабуудаа, хаалта боолтонуудаа эртээнһээ заһабарилжа бэлдэнэгүй, үбһэ ногооной баян ургаса абахын түлөө оройдоошье оролдоногүй. Хэрбээ энэ дутагдал усадхахын тула үбэлдөө луговодуудай тусхай һургуули эмхидхэжэ, энээн тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгэхэ, ажалыень шэнэ гурнмаар гэхэ гү, али нарядгүй, хэлсээтэ шан үгэлгэтэй түлөөһэндэ оруулбалнь һайн бэлэй. Юуб гэхэдэ, мүнөө луговодууд гансал хэһэн ажалаараа салингаа абадаг юм. Тиимэһээ үлүү ехэ ургаса хуряажа, нэмэлтэ түлбэри абахын түлөө оролдоношьегүй гээшэ.

Саашань лугомелиоративна бригада тухай хэлэхэ болоо һаа, баһал иимэрхүү дутагдалтай. Хабар, намарынь минии даажа абаһан сабшалан дээрэ наг шэбхэ зөөжэ гаргахадаа, заал һаа, хэды тонно үлүү тэмдэглэжэрхидэг заншалтай. Юрэдөө хэлэжэ, ойлгуулжа ядахадаа өөрөө байлсажа, хаана абаашажа тараахыень заажа үгэгшэ һэм. Мүнөө урданайхиһаа яһала гуримтай болонхой. Тинбэшье наг шэбхэ шадаал һаа ехые гаргахаар оролдоногүй, үдэрэйнгөө даабарнин дүүрэмсээр бусашадаг. Гадна тус бригадын трактор, оньһон түхеэрэлгэнүүдынь тогтоогдомол нэгэ сагта заһабарилагданагүй. Заабол хабарай тарилгын машина, техникын һүүлээр бэлдэгдэдэг гуримтай. Энэ тон буруу. Юуб гэхэдэ, хабартаа газараа эртүүр уһалха болоходонь бүлүүр станцинуудынь, уһа сасадаг түхеэрэлгэнүүдынь заһабарилагдаагүй байдаг. Энээнһээ болохо, жэл бүри газар уһалалгамнай ходол оройтоно. Тинхэдэ хамагай һүүлдэ заһабарилхадаа муу шанартайгаар бүтээнэ. Жэшээлбэл, нёдондо үбһэ хуряалгын, сенаж даралгын үедэ олохон тракторнуудай сагһаа урид эбдэржэ, нилээд тухашаруулаа һэн.

Гурбадахяар, минеральна үтэгжүүлгэ хүсэд хүрэхөөр оруулдаг болоо һаамнай, зохид бэлэй. Теэд юундэшьеб жэл бүри энэ ехээр дуталдажа, гектарай минил 1,5—2 центнер минеральна үтэгжүүлгэ оруулагдана.

Мүнөө ажахыдамнай 6 гидротехническэ түхеэрэлгэ бии юм. Тэдэнэй эгээл ехэнь: Үнэгэтэйн — 1106 гектар тарилгын газар, 234 гектар сабшалан уһалдаг. Удаадахнь Боомой гидротехническэ түхеэрэлгэ болоно. Эндэ 1432 гектар газар уидалуулагдана. Харин нүгөөдэ — Хүрбын, Бэлшэрэй, Ангарай Ангисхаанай уһалуурнин түхеэрэлгэнүүдээр 96 — 556 гектар хүрэтэр газар уһалагдана. Эдэ томо жэжэ түхеэрэлгэнүүдэй уһаар дутамаггүй байхын тула байгша ондо 885 мянган кубометр тошон халяагдаа.

Һаянай бидэнэр газараа түрүүшын уһаар уидалуулжа захалаабди. Иигээд лэ дулаархадань уһан бүри ехээр шарьяжа, одоошье тухашару сагнай хүрэжэ ерэхэ. Мүнөө тарилгын газар жэгдэ уһалхын тула зурууд гаргаха культиваторнуудаа бэлэн болгонхойбди.

Үшөө юу хэлэлтэйб? Ороохо таряанай, үбһэ ногооной баян ургаса ургуулжа, совхозойнгоо экономикые бэхижүүлхэ гэбэл, нэн түрүүлэн эдэ дутагдалнуудаа дары усадхажа, дүршэлтэй бэрхэ луговодуудаа ондоо ажалда томилонгүй, уһалуурнингаа бүхы газарые һайнаар үтэгжүүлхэ ба эзэн ёһоор ашаглаха болонобди. Энээн тушаа гансашье луговодууд, таряашад бэшэ, мүн ажахы бүхэнэй мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэд анхаралаа хандуулха ушартай.

Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй Пленум тухай ИНФОРМАЦИОННО МЭДЭЭСЭЛ

КПСС-эй Центральна Комитедэй Пленум 1973 оной апрелиин 27-до хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлээ.

«Партиин XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ талаар КПСС-эй ЦК-гай уласхоорондын ажал ябуулга тухай» КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. БРЕЖНЕВЭЙ хэһэн элидхэл тушаа КПСС-эй ЦК-гай секретарь нүхэр М. А. СУСЛОВ, Казахстанай Компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь нүхэр Д. А. КУНАЕВ, Украинын Компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь нүхэр В. В. ЩЕРБИЦКИЙ, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр нүхэр А. А. ГРОМЫКО, Киргизэй Компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь нүхэр Т. УСУБАЛИЕВ, СССР-эй оборонын министр нүхэр А. А. ГРЕЧКО, СССР-эй Композиторнуудай холбооной правлениин нэгэдэхи секретарь нүхэр Т. Н. ХРЕННИКОВ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи Гүрэнэй аюулгүйе сахиха комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр Ю. В. АНДРОПОВ, Белоруссиин Компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь нүхэр П. М. МАШЕРОВ, Узбекистанай Компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь нүхэр Ш. Р. РАШИДОВ, Литвагай Компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь нүхэр А. Ю. СНЕЧКУС, СССР-эй гадаадын худалдаа наймаанай министр нүхэр Н. С. ПАТОЛИЧЕВ, Краснодарай хизаарай Усть-Лабинска районой «Кубань» колхозой комплексно бригадын бригадир нүхэр М. И. КЛЕПИКОВ үгэ хэлэбэ.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. БРЕЖНЕВ Пленум дээрэ түгэсхэлэй үгэ хэлээ.

Пленум энэ асуудалаар тогтоол нэгэн дуугаар баталан абаһан байна.

Пенсидэ гараха болоһонтойнь дашарамдуулан, нүхэр П. Е. Шелестые КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүнэй уялгаһаа Пленум сүлөөлөө.

Пенсидэ гараха болоһонтойнь дашарамдуулан, нүхэр Г. И. Вороновые КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүнэй уялгаһаа Пленум сүлөөлөө.

Пленум нүхэр Ю. В. АНДРОПОВЫЕ КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидадһаа КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ оруулаа.

Пленум нүхэр А. А. ГРОМЫКЫЕ КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүнээр һунгаа.

Пленум нүхэр А. А. ГРЕЧКЫЕ КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүнээр һунгаа.

Пленум нүхэр Г. В. РОМАНОВЫЕ КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидадаар һунгаа.

Энээгээр КПСС-эй ЦК-гай Пленум хүдэлмэреэ дүүргээ.

ПАРТИИН XXIV СЪЕЗДЫН ШИИДХЭБЭРИНҮҮДЫЕ БЭЕЛҮҮЛХЭ ТАЛААР КПСС-эй ЦК-гай УЛАСХООРОНДЫН АЖАЛ ЯБУУЛГА ТУХАЙ

КПСС-эй ЦК-гай ПЛЕНУМЭЙ 1973 ОНОЙ АПРЕЛИИН 27-до АБТАҺАН

ТОГТООЛ

Партиин XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ талаар КПСС-эй ЦК-гай уласхоорондын ажал ябуулга тухай нүхэр Л. И. Брежневэй элидхэл шагнажа зүбшэн хэлсээд, бүхы дэлхэй дээрэ бата бэхи эб найрамдал ба коммунизм байгуулжа байһан совет арадта найдамтай аюулгүй байдал хангаха талаар Политбюрогой хэһэн хүдэлмэрине ЦК-гай Пленум бүрин хүсэдөөр һайшаана, мүн эдэ зорилгонуудые шиидхэлгэдэ нүхэр Л. И. Брежневэй хэһэн өөрынь ехэ хубитые онсолон тэмдэглэнэ.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин элидхэл дотор үгтэһэн уласхоорондын байдалай шэнжэлэлые Пленум бүрин зүбшөөгөөд, КПСС-эй уласхоорондын ажал ябуулгын талаар тэрээн дотор табигдаһан зорилгонуудай тон шухала байһые онсолон тэмдэглэнэ.

Совет гүрэнэй түтэс хүсэндэ, нэрэ хүндэдэ, бүхы арадай дэмжэлгэдэ түшэглэһэн КПСС-эй уласхоорондын эдэбхитэй, үүсхэлтэй политика дэлхэйн оршон байдалай һайн шэглэлтэй болоходонь туһална. Социализмын аха дүү оронуудай байдал, тэдэнэй нэгэдэл горитойхоноор бэхижээ, уласхоорондын үйлэ хэрэгүүдэй ябасада тэдэнэрэй хоорондоо холбоотой политикын нүлөө ургаа, ондо ондоо социальна байгуулалтатай гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаанай дүрим болоһон амталан ёһоор зэргэ оршон байха ёһо гурим үргэнөөр һайшаан дэмжэгдэдэг болоо, «хүйтэн дайнһаа» түгшүүрилтэ байдалые һулааруулха тээшэ эрьелтэ боложо байна. Вьетнамда эсэргүү империалис эзэрхэг түримхэй ябуулга болюулагдаа.

Гэхэ зуура империализмын эзэрхэг түримхэй, хархис бүлэглэлнүүдэй али бүхы ааша ябуулганууд тушаа саг үргэлжэ һэргэг байха, харюугай сохилто үгэхөөр бэлэн байха тушаа Пленум дахинаа анхарал хандуулна.

КПСС-эй XXIV съездын тодорхойлһон гадаадын политическэ хараа шугамые, энэ Пленум дээрэ нүхэр Л. И. Брежневэй хэһэн элидхэл дотор хэлэгдэһэн заабари болон тобшололнуудые хүтэлбэри болгон, саашадаашье хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлхыень, эб найрамдалай программые бүрин хүсэдөөр бэелүүлхын түлөө тэмсэхыень, уласхоорондын оршон байдал дээрэ туйлагдаһан һайн хубилалтануудай саашадаашье бусалтагүй һайн шэнжэтэй байхые туйлахыень Политбюродо ЦК-гай Пленум даалгана. Манай партиин, гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэдэй бусад гүрэнүүдэй түлөөлэгшэдтэй дээдэ зэргын хэмжээн дээрэ уулзажа байха ушар энээндэ туһатай.

Социалис гүрэнүүдые саашадань жагсаахын тула, тэдэнэй хоорондо аха дүү ёһоной бүхы талын холбоо барисаае бэхижүүлхын, үргэдхэхын тула КПСС бүхы хүсөөрөө оролдохо юм. СЭВ-эй оронуудтай экономическа харилсаагаа һайжаруулха хэрэг онсо ехэ удха шанартай юм. Энэ харилсаан болбол мүнөө үедэ экономическа социалис интеграциин арга боломжонуудые бүри ехээр хэрэглэхэ эрилтэ табина. Энэнь социалис хани барисаанай экономическа, бэеэ хамгаалха хүсэ шадалые саашадань бэхижүүлгэдэ туһалха байна.

Вьетнам арадтай совет арадай һаналаа нэгэдэнги байһые КПСС дахинаа баталан, тиин Индохитадта эб найрамдал байгуулгада бүхы хэмжээгээр туһалжа байха.

Европодо аюулгүй байдалай, хани харилсаанай бата бэхи гурим байгуулха эрхэ нүхэсэлнүүд. бии болоо гэжэ КПСС-эй ЦК хараадаа абана. Энэ гурим хадаа амгалан ёһоор зэргэ оршон байха бодото, һайшаалтай үльгэр жэшээ болохо байгаа һэн. Тиимэ дээрэһээ ниитэевропын зүблөө амжалтатайгаар үнгэргэхэ хэрэгые Пленум тон шухала удха шанартай гэжэ тоолоно.

Амгаланаар зэргэ оршон байха гуримай ёһоор, социальна ондоо байгуулалтатай гүрэнүүдтэй Советскэ Союзай харилсаагаа хүгжөөхэ талаар ябуулагдажа байһан хэрэгые Пленум һайшаана, тиигээд энэ ушар хадаа дэлхэйн политикада туйлагдаһан һайн оршон байдалые үргэдхэхэ, батадхаха шухала эрхэ нүхэсэл гэжэ тоолоно. Эдэ оронуудтай СССР-эй байгуулһан бэе бэедээ ашатай туһатай гадаадын экономическа холбоо барисаагаа эдэбхижүүлхэ, энэ талаар шэнэ арга боломжонуудые хэрэглэхэ ябадал эб найрамдалые бэхижүүлгэдэ туһалха, манай оронной аша туһада харюусаха юм.

Ази, Африка болон Латиин Америкын гүрэнүүдтэй хани харилсаагаа саашадань хүгжөөхэ шухала гэжэ Пленум тоолоно. Израилиин эзэрхэг түримхэй ябуулгада эсэргүү араб арадай тэмсэлэй хуулита эрхые, ООН-ой Аюулгүйн Соведэй мэдээжэ шиидхэбэриин ёһоор Дүтын Зүүн зүгтэхи хёмороое гуримшуулха ябадалые дэмжэжэ байһан хараа шугамаа КПСС дахинаа батална.

Эб найрамдалай программые бэелүүлхэ талаар КПСС-эй, Совет гүрэнэй ажал ябуулгатай марксистско-ленинскэ партинуудай, олониитын хүдэлөөнэй һаналаа нэгэдэнги байһание Пленум хаһангяар тэмдэглэнэ. Империализмтай эсэргүү тэмсэлдэ, өөрынгөө уласхоорондын бүхы политика ябуулхадаа, социалис, ленинскэ хараа шугамые КПСС урдынхидаал мэтэ хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлжэ байха, эрхэ сүлөөгөө, социальна дэбжэлтээ хамгаалжа байһан арадуудта дэмжэлгэ үгэжэ байха юм. Марксизм-ленинизмын ёһо гуримуудай үндэһөөр коммунис хүдэлөөнэй политическэ, үзэл бодолой жагсаалай түлөө шууд сэхээр тэмсэхэ зуураа, энэ уг зорилгодо зорюулагдаһан тодорхой үүсхэл бэелүүлхэ хэрэгтэ аха дүү партинуудтай суг хамта хабаадахаар бэлэн байһанаа КПСС-эй ЦК мэдүүлнэ.

Социалис оронуудай, дэлхэйн коммунис хүдэлөөнэй жагсаалда эсэргүү, уласхоорондын түгшүүрилтэ байдалые һулааруулхые эрмэлзэдэг эб найрамдалда дуратай гүрэнүүд болон арадуудай хүсэл оролдолгодо эсэргүү КНР-эй хүтэлбэриин үсэд нэтэрүү тэмсэл, совет орондо эсэргүү Пекинэй хараа шугам эб найрамдалай, уласхоорондын социализмын хэрэгтэ хоро хүргэнэ гэжэ Пленум онсолон тэмдэглэнэ. Хитадтай харилсаагаа байгуулха тушаа КПСС-эй XXIV съездын тодорхойлһон хараа шугамые манай партиин саашадаашье бэелүүлхээр шиидэнги байһыень Пленум батална.

Түсэбтэ табан жэлэй гурбадахи шиидхэхы жэлдэ габшагай ажалаараа КПСС-эй XXIV съездын тодорхойлһон түсэбтэ бүхы даабаринуудые дүүргэхэ, үлүүлэн дүүргэхэ бата бэхи үндэһэ һуури байгуулхыень, арадай ажахын бүхы һалбаринуудай ашат үрын горитой ургалта туйлахыень, гаргадаг продукциингаа шанар дээшэлүүлхыень бүхы коммунистнуудые, СССР-эй бүхы ажалшадые ЦК-гай Пленум уряална.

Эхэ оронойнгоо аша туһада шэн габьяата ажалаараа, гүнзэгы мэдэрэлээрээ, Ленинэй партиие тойрон жагсаалтай байһанаараа совет арад эб найрамдал, хүн түрэлтэнэй социальна дэбжэлтэ хангалгада шэнэ ехэ хубитаа оруулха юм.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн Ю. В. АНДРОПОВ.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн А. А. ГРОМЫКО.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн А. А. ГРЕЧКО.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат Г. В. РОМАНОВ.

ЭХЭ ОРОНОЙ ҮНДЭР ХАЙРА ШАГНАЛ

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный апрелиин 27-до Кремль соо партийна, совет хүдэлмэрилэгшэдтэ Советскэ Союзай орденуудые барюулба.

Литвагай КП-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь, Социалис Ажалай Герой А. Ю. Снечкуста Ленинэй орден, «Хадуур ба Балта» гэһэн алтан медаль барюулагдаа. Коммунис партиин, Совет гүрэнэй үмэнэ ехэ габьяатай байһанайнь түлөө, түрэһөөр дала наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, энэ үндэр нэрэ зэргэ тэрээндэ олгогдоһон байна.

Коммунис партиин, Совет гүрэнэй үмэнэ ехэ габьяатай байһанайнгаа түлөө КПСС-эй Волгоградай обкомой нэгэдэхи секратарь Л. С. Куличенко, КПСС-эй Ленинградай обкомой нэгэдэхи секретарь Г. В. Романов—Ленинэй орденуудаар, КПСС-эй Пензенскэ обкомой нэгэдэхи секретарь Л. Б. Ермин, Таджигай ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Кахаров, КПСС-эй Центральна шалгалтын комиссиин түрүүлэгшэ Г. Ф. Сизов Октябриин Революциин орденуудаар шагнагдаа.

СССР-һээ КНДР-тэ байдаг онсо, бүрин эрхэтэ элшэн сайд Н. Г. Судариковта «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орден барюулагдаба.

Ажал ябуулгыень үндэрөөр сэгнэһэнэйнь түлөө шагнагдагшад КПСС-эй Центральна Комитедтэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ халуун баяр хүргөө. Манай гүрэнэй саашанхи хүгжэлтын хэрэгтэ, КПСС-эй XXIV съезд дээрэ хараалагдаһан зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэлгэдэ бүхы хүсэ шадалаа, эрдэм мэргэжэлээ, дүй дүршэлөө зорюулхые найдуулбад.

Н. В. Подгорный үндэр шанда хүртэгшэдые үнэн зүрхэнһөө халуунаар амаршалаад, коммунис байгуулалтын хэрэгтэ ехэ туһа нэмэри хэһыень тэмдэглээ. Элүүр энхээр, зол жаргалтайгаар ажаһуухыень, ажал ябуулгадаа шэнэ амжалтануудые туйлахыень тэдээндэ хүсэбэ.

(ТАСС).

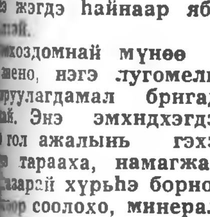

... ЮУМЭН БЭЛЭН

..., Анаагай совхозой ... отделение эрхи... Ц. Аюшеева.

...овай бригада эдэ ... 150 гектар паар ..., 60 гектарта лу... Апрелиин 28-һаа ... аммиагай уһа ... захалаа. Бүхыдөө ... энэ үтэгжүүлгэ ... юм. Аммиагай ...скорезээр элдүү... оруулаад, хо...торэнээ шаблаатай ... хахалнабди. Майн ...ураа хахалжа за...раалагдана. ... минеральна үтэг... үрэһэнтэй суг ... тараагдаха. Мү...шэнисын үрэһэн ... Түрүүшын 350 ...хордогдоо. Бригасхай балуур шэрэ... хэхэ паараа ... Иигэжэ жэгдэлэг...арта үрэһэн нэгэ ...гыдэ таригдаха

КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА ШАЛГАЛТЫН КОМИССИДА

КПСС-эй Центральна шалгалтын комиссиин заседани апрелиин 27-до болобо.

КПСС-эй Центральна шалгалтын комиссиин хүдэлмэри тухай тэрэнэй түрүүлэгшэ Г. Ф. Сизов мэдээсэл хээ.

1973 ондо КПСС-эй Центральна шалгалгын комиссиин хүдэлмэриин түсэб заседани дээрэ зүбшэлгдэжэ, баталагдан абтаһан байна.

КПСС-эй Центральна шалгалтын комиссиин түрүүлэгшын орлогшые һунгаха һунгалта үнгэргэгдөө. КПСС-эй Центральна шалгалтын комиссиин гэшүүн СССР-эй юстициин министр В. И. Теребилов КПСС-эй Центральна шалгалтын комиссиин түрүүлэгшын орлогшоор һунгагдаа.

ПАРТИЙНА БИЛЕТ УЯЛГАЛНА

КОММУНИСТНУУД ХАРЮУСАЛГАЯА МЭДЭРНЭ

Улаан-Үдын Ленинэй орденто локомотив-вагон заһабарилгын заводой партийна эхин организацинуудта партийна документнүүдые һэлгэлгэ ябажа байна. Заводой партийна комитет 50 эхин организацинуудые бүридхэдэг, тэндэ хамта 1491 коммунист ажаллана. Һүүлэй мэдээгээр хоёр томохон партийна эхин организацинуудта — локомотив-хабсаралгын цехэй, заводой управлениин парторганизацинуудта партийна документнүүд гол түлэб һэлгэгдэжэ дүүрээд, мүнөө вагон-комплектовочно цехэй коммунистнуудта партийна шэнэ биледүүд барюулагдажа байна.

Партийна документнүүдые һэлгэлгые эмхидхэлэй-политическэ шухала хэмжээ-ябуулга гэжэ үнгэргэхэ, энэ хүдэлмэрине партиин зэргые саашань бэхижүүлхэ, коммунистнуудай эдэбхи үүсхэл ба журам дээшэлүүлхэ зорилготой холбохо шухала гэжэ КПСС-эй ЦК-гай майн (1972 оной) Пленумэй тогтоол соо заагдаһан байгаа.

Энэ заабариие хүтэлбэри болгон, манай партийна организацинууд бэлэдхэлэй ехэ хүдэлмэри ябуулаа гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. КПСС-эй ЦК-гай Пленумэй тогтоол партийна суглаанууд дээрэ хаа хаанагүй зүбшэн хэлсэгдэжэ, парти доторой хүдэлмэри һайжаруулха, ажахын шухала зорилгонуудые шиидхэлгэдэ партийна организацинуудай нүлөө дээшэлүүлхэ, коммунистнуудай эдэбхи үүсхэл хүгжөөхэ, журам бэхижүүлхэ талаар тодорхой хэмжээ ябуулганууд хараалагдаад бэелүүлэгдэжэ, һайн үрэ дүн үгэжэ байна.

КПСС-эй Уставаар хараалагдаһан болзорто партийна суглаанууд зарлагдана, коммунистнуудай үзэмжэдэ предприятиин цехэй, участогуудай, мүн партийна организациин ажабайдалай шухала асуудалнууд табигдана. Байгша оной февраль, март һарануудта үнгэрһэн суглаанууд дээрэ КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1972 оной) Пленумэй дүнгүүд ба заводой коммунистнуудай шиидхэхы зорилгонууд тухай асуудал хэлсэгдээ һэн.

Тиихэдээ коммунистнууд ямар асуудалнуудта гол анхаралаа хандуулаа гээшэб? Нэн түрүүндэ, үйлэдбэриин ургалтые эрид түргэдхэхэ. Ушарынь юуб гэбэл, табан жэлэй түрүүшын хоёр жэлэй түсэб гол зүйлнүүдээр (үйлэдбэри ургэдхэхэ, продукци худалдаха, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ) манай завод дүүргэбэшье, үйлэдбэринингөө ургалтын темпээр өөһэдынгөө хараалһанһаа бага зэргэ гээгдэжэ ябаа юм. Энэ гээгдэлээ табан жэлэй гурбадахи, шиидхэхы жэлдэ усадхажа, үлөөшэ хоёр жэл соо заводойнгоо үйлэдбэри бүри түргэнөөр хүгжөөхэ зорилго табигдана.

Энээнэй тулада завод дээрэ хэгдэжэ байгаа капитальна барилгада бии байгаа дутагдалнууд дары усадхагдаха зэргэтэй. Мүнөө хори шахуу объект баригдажа байнхай. Зүгөөр заводой үйлэдбэридэ тон шухала болоһон булад хайлуулгын, механическа цехүүдые шэнэдкэн үргэдхэлгэ, мүн заводые электрын эльшээр хангалга һанаһанда хүрэжэ ябанагүй.

Тэрэшэлэн, үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ талаар партийна организациин зорилго, коллективтэ үзэл сурталай, хүмүүжүүлгын хүдэмлэри һайжаруулха тухай болон бусад асуудалнууд һүүлэй үедэ партийна суглаанууд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэһэн. 8 коммунист тоосоһон байна.

Партийна документнүүдые һэлгэлгэдэ бэлэдхэлэй, мүн һэлгэлтын ябажа байһан үедэ коммунистнуудай ажалай эдэбхи үүсхэл улам хүгжэнэ, тэдэнэр социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсожо, абаһан уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэнэ, шэнэ юумэ үүсхэнэ.

Заводой дизельнэ цехэй КПСС-эй гэшүүндэ кандидат С. Н. Маковейн хүтэлбэрилдэг түлишын аппаратура заһабарилдаг бригадынхидай табан жэлэй түсэб 4 жэл 3 һарын туршада дүүргэхэ гэһэн үүсхэл гаргаһаниинь мэдээжэ. Мүнөө энэ үүсхэлынь бүри үргэнөөр дэмжэгдэжэ, хүсэтэй болонхой. Жэшээлхэдэ, локомотив-хабсаралгын цехэй электроучастогай коммунист Н. Т. Красниковай хүтэлбэрилдэг бригадынхид табан жэлэй даабари 4 жэл 2 һарада дүүргэхэ гэһэн уялгаяа һайнаар дүүргэнэ.

Бүхы заводые абажа харабал, энэ жэлэй түрүүшын кварталай дүнгөөр, продукци худалдаха түсэб 209 мянган түхэригөөр, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ даабари 2,7 процентээр үлүүлэгдэжэ, даабариһаа гадуур 91 мянган түхэриг олзо ороһон байна. Мүрысэгшэдэй түрүү зэргэдэ нормалиин, дизельнэ, вагонокузовной, электронно цехүүдэй коллективүүд ябалсана.

Завод дээрэ коммунис ажалай түлөө хүдэлөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. 9.000-аад хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, алба хаагшад коммунис ажалай ударнигай нэрэ зэргэтэй болохын түлөө тэмсэнэ. 23 цех ба таһагууд, 124 бригада, мастерска участогууд коммунис ажалай коллективэй, 6.000-аад хүдэлмэришэд — коммунис ажалай ударнитай нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй. Һаяхан апрелиин 20-до болоһон коммунис ажалай ударнигуудай заводской слёт дээрэ энэ хүдэлөөе бүри үргэн дэлисатэй, хүсэтэй болгохо гэжэ шиидэгдээ. Энэ слёт тон эдэбхитэйгээр үнгэржэ, хүдэлмэришэдэй эдэбхи хэшээлэй хүгжэжэ, эрдэм мэдэрэлэйнь улам дээшэлжэ байһаниие гэршэлбэ.

Һүүлэй үедэ партийна организацинуудай дайшалхы шадабариин дээшэлжэ, тэрэнэй үйлэдбэридэхи нүлөөнэй ургажа байһаниие вагон-комплектовочно цехэй партийна эхин организацин (партбюрогой секретарь А. Д. Попов) хүдэлмэриин жэшээ дээрэ хаража болоно.

Тус организацида 54 коммунист хүдэлдэг. Тэдэнэр үйлэдбэриин шухала участогуудаар хубаарилагдан табигданхай. Партийна документнүүдые һэлгэлгэдэ бэлдэжэ байхадаа, цехэй партийна бюро заводой парткомтой хамта коммунистнуудай хубаарилгые дахинаа хаража үзэһэн байна. Тиигэжэ цехэй начальнигаар залуу инженер, КПСС-эй гэшүүндэ кандидат Л. В. Ананин, тэрэнэй орлогшоор урдань ахалагша мастер байһан коммунист Э. Г. Очиров гэгшэд томилогдоо бэлэй. Коммунистнуудай эдэбхи үүсхэлдэ түшэглэн, тэдэнэй эдэбхитэй туһаламжаар тэдэнэр цехээ гээгдэлһээ гаргажа шадаа.

Коммунист бүхэниие партийна организациин хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадуулха, партийна болон ниитын даабари дүүргэхэ — эдэ асуудалнуудта мүн лэ ехэ анхарал хандуулагдана. Шалгажа үзэхэдэмнай, заводой 887 коммунист тустаа даабаритай. Саашадаа коммунистнуудта партийна даабари үгэлгые гуримшуулха, тэрэнэй дүүргэлтые хангаха талаар хэмжээнүүд абтажа байна.

Партийна шэнэ билет барюулхынгаа урда тээ коммунист бүхэнтэй парткомдо хөөрэлдэнэбди. Эдэ хөөрэлдөөнүүд нүхэрэй ёһоной оршон байдалда үнгэржэ, коммунистнууд ажал хүдэлмэри, ажабайдал, ажаһуудал тухайгаа хөөрэнэ, партийна организациингаа, цехэйнгээ, участок болон бригадын ажал хэрэг тушаа һанамжа дурадхалаа хэлэнэ. Шүүмжэлхы ажаглалтануудшье бии. Жэшээлхэдэ, локомотив-хабсаралгын цехэй коммунистнар — ахалагша мастернууд С. Н. Коростылёв, Н. И. Кузнецов болон бусад цехэйнтээ начальник коммунист В. В. Саржаные хурсаар шүүмжэлээ. Тэрэшэлэн заводой парткомой гэшүүд цех, участогуудаар ябажа, хүдэлмэришэдтэй үсөөн хөөрэлдэнэ, заводой зарим хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд үйлэдбэриин асуудалнуудые саг доронь шиидхэнэгүй гэжэ олон коммунистнууд тэмдэглээ.

Эдэ ажаглалтануудаар заводой парткомдо шанга хөөрэлдөөн болоо. Бусадшье цех, таһагуудай хүтэлбэрилэгшэд байлсаа. Нэгэ үгөөр хэлэбэл, хөөрэлдөөнэй үедэ коммунистнуудай оруулһан һанамжа, дурадхалнуудаар дары хэмжээ абахые оролдонобди.

Гадна инмэ хөөрэлд
зарим коммуни
эдэбхи үүсхэл багата
тийна даабарида хайша
гээр хандадаг бай
элирнэ. Энээн туха
нэр партийна эхин орг
циин секретарьнарта
гажа, хэмжээ абхуулна

Эдэ бүгэдэ комм
дые бэе бэедээ шан
тэтэйгээр хандада
мүүжүүлнэ, КПСС
вай эрилтые дүүргэх
хүн бүхэнэй үүргэ,
салга дээшэлүүлнэ.

Мүнөө манай завод
коммунист В. И. Лен
рэ зурагтай партийн
билет абаад байна.
хэлэй-политическэ
удха шанартай хүдэл
партийна документ
һэлгэлгэ заводой п
организацида байгш
ноябрь һарада дүүр
хараалагдана.

Шэнэ түхэлэй п
билет абажа, нэжэз
да, «Парти — манай үе
ухаан бодол, нэрэ
һэшхэл мүн» гэһэн В
нинэй гайхамшаг
байха.

Инмэ партиин гэшү
ха гээшэ ехэ зол жарг
гэл найдабари мүн гэ
дэнэр мэдэрнэ, парти
рэгэй түлөө, комму
нилалтын түлөө үнэ
алба хэхээр, тэмсэхэ
байһанаа мэдүүлнэ.

В. УЛАН
Улаан-Үдын Лен
орденто ЛВРЗ
парткомой секре

ФОТОРЕПОРТАЖ

ТҮРҮҮШҮҮЛДЭ АДЛЯАР...

Фёдор Демьянович Трифонов хорин табан жэлэй туршада автомашинын жолоошоноор таһалгаряагүй ажаллаһан юм. Тиигэхэ зуураа ажал хэрэгынь ходоодоо урагшатай һайн ябадаг һэн: даажа абаһан машинань аян замда гарахаар бэлэн байдаг, ашаа зөөхэ һара, квартал бүхэнэй түсэб үлүүлэгдэжэ байдаг байгаа.

Нэгэтэ тэрэниие ажахын контородо дуудаад, хонишон болохыень дурадхаһан юм. Тиигэхэдэнь:

— Туршаял даа, — гээд нүхэр Трифонов харюусаа бэлэй.

Тэрэ гэһээр найман жэл үнгэршэбэ. Түрүүшээр дүй дүршэл ехэтэй хонишодтой хүдэлжэ, тэдэнэй ажалай нюусада һураа. Ойлгогдоогүй юумэеэ асуугаад, һураад абаха. Тиигэһээр байтараа бага зэргэ дүршэлтэй боложо, шэнэ ажалдаа дадаһан юм. Тиигээд дүрбэн жэлэй саада тээ өөрөө түлгэнүүдэй отара даажа абаад, урдань тракторист ябаһан Кузьма Кириллович Медведевтэй ажаллажа эхилээ.

Зунай үедэ түлгэнүүдээ бэлшээхэ асуудалые ехээр анхардаг байгаа. Тиихэдэ саг соонь уһалха, минеральна тэжээл үгэхэ хэрэг нягтаар сахигдадаг байһан. Мал ажалай мэргэжэлтэдэй зүбшөөл, заабаринуудые дүүргэхын түлөө оролдожо ябадаг һэн. Түрүүшын түл абалгын үедэ унтаха нойргүй шахуу ажаллаа. Тиихэдэ 100 толгой түлгэ бүриһөө 93 хурьга абажа, бултыень томо болгоод, хүхэ ногоондо гаргаа бэлэй. Нүхэр Трифоновэй ударидадаг отарын хонишод нёдондо ойн баярай жэлдэ 100 эхэ хонин бүриһөө 97 хурьга түлжүүлээ.

Малшадай дунда дэлгэрһэн бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсожо, Ф. Д. Трифоновэй отарын хонишод байгша ондо 100 эхэ хонин бүриһөө 105 хурьга абаха, хонин бүриһөө 4,5 килограмм һоһо хайшалха уялга абаһан юм. Абаһан уялгаяа амжалтатай дүүргэхын түлөө тэдэнэр бүхы хүсэ шадалаа элсүүлэн ажаллажа байна.

— Абаһан уялгынгаа гол пунктые дүүргээбди: мүнөө отарадамнай хамтадаа 586 хурьган түлжүүлэгдэнэ гэхэ гү, али 100 эхэ хонин бүриһөө 105 хурьган абтаад байна, — гэжэ ахалагша хонишон Ф. Д. Трифонов хөөрэнэ. — Отарадамнай хурьгалха 20 гаран хонин бии.

Фёдор Демьяновичай отарын хонишод Павел Иванович Трифоновэй отарынхидтай мүрысэдэг юм. Мүрысэдэг отарынь хонишод баһал һайнаар ажаллана. Тэдэнэр 100 толгой түлгэ бүриһөө 90 хурьга абаад, бүрин бүтэнөөр түлжүүлнэ. Хоорондоо мүрысэдэг Федор, Павел Трифоновтэнэй отарануудай хонишод оролдосотой һайнаар хүдэлһэнэйнгөө ашаар ажалай инмэ амжалта туйлаа гэжэ тэмдэглэе.

Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахын ахалагша хонишон Валерий Дондукович Базаржапов мүнөө дээрээ бултанһаа һайн үрэ дүнгүүдтэй. Нёдондо аймагай чемпион болоһон энэ нүхэрэй отарада 100 эхэ хонин бүриһөө 110 хурьган абтаад, һайнаар түлжүүлэгдэнэ. Ахалагша хонишон Дугар Бальчинович Галсановай отарада эхэ хонин бүриһөө хурьган томо болгогдожо байна.

Улаан-Үдын аймагай Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахын хонишод түсэбтэ табан жэлэй шиидхэхы ондо абаһан уялгаяа амжалтатай дүүргэхын түлөө бүхы хүсэ шадалаа элсүүлэн ажаллана. Тэдэнэр түрүүшынгээ амжалтануудые республикын 50 жэлэй ойдо зорюулна.

А. НАГАСЛАЕВ,
аймагай газетын хүдэлмэрилэгшэ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: ахалагша хонишон Федор Демьянович Трифонов; тус отарын хонишон Кузьма Кириллович Медведев; ахалагша хонишон Дугар Бальчинович Галсанов.

Авторай фото.

ПЕНСИОНЕР-КОММУНИСТНУУДАЙ ОРОЛДОЛГО

Таряалан, сабшалан болон бэлшээриин газар һайжаруулха габшагай хоёр һарын республика дотор соносхогдоходо, Мухар-Шэбэрэй «Эрдэм» совхозой 3-дахи отделениин партийна организациин пенсионер-коммунистнууд Д. Тушинов, Д. Чимитов гэгшэд нютагайнгаа газар уһа һайн мэдэхэ, ажалай баян дүй дүршэлтэй хэдэн үбгэдтэй уулзажа хөөрэлдөөд, отделениингээ бүхы сабшалангые өөһэдынгөө гарта абаха гэжэ шиидэһэн. Пенсионер-коммунистнуудай һайн һайхан үүсхэлые отделениин партийна организаци халуунаар дэмжэнэ, али бүхы туһаламжа үзүүлээ.

Уданшьегүй арбан хүнһөө бүридэһэн луговодуудай гурбан звено байгуулагдажа, ажахын тоосооной гуримаар ажаллажа эхилээ. Луговодууд бии байгаа арга боломжоёо тооложо үзөөд, 1.100 гектар сабшалан дээрэһээ нёдондонойхиһоо гурба дахин ехэ гү, али бүхыдөө 16.000 центнер эрхим шанартай үбһэ соможо абахабди гэжэ мэдүүлһэн байха юм. Ажахын тоосоогоор ажаллажа эхилһэн звено бүхэндэ 300 гектар сабшалан, морин унаа, зэрзэмсэг даалгагданхай, хүдэлмэриин түсэб, хэды шэнээн үбһэ һүрилжэ абаха, ажалай түлбэри гэхэ мэтэ даабаринууд тааруулан зохёогдожо, түсхай дансада бэшэгдээд, звено бүхэндэ үгтэнхэй.

Нютагай үбгэд түрүүшынгээ жэл луговодоор хүдэлнэ бэшэ. Тиимэһээ тэдэнэр ямар сабшалан хэды дахин уһалхаб, хэды шэнээн үтэгжүүлгэ оруулхаб, ургасыень хэзээ хуряажа эхилхэб гэжэ һайн мэдэхэ. Үнгэрэгшэ намарүбэлэй һарануудта үбгэд нуга сабшалан дээрээ 100.000 кубическа метр тошо халяажа, мүльһэ хүргэһэн, 7.500 тонно наг шэбхэ гаргажа тарааһан. 320 гектарта хүр саһа тогтооһон, ханааб хаалтануудаа заһабарилһан, модо шулуунһаань сэбэрлэһэн. 150 га һайжаруулагдаһан бэлшээрн, 250 га сабшалангаа хорёолхын тулада 30.000 һургааг бэлдэһэн байха юм. Эдэ үдэрнүүдтэ Г. Цыремпилов, Г-Ж. Гончиков, Д. Тушинов, Н. Бармитов, Д. Чимитов болон бусад луговодууд Хабшараангын, Дээдэ-Боомой, Худайн сабшалан дээрэ һайрам тогтоожо байнад. Тэдэнэр үглөөнэй харанхыһаа үдэшын боро хараан болотор участогууд дээрэ ажалланад.

— Юһэдэхи табан жэлэй шиидхэхы жэлдэ дэлгэрһэн бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, өөһэдынгөө хубита оруулха гэжэ шиидээд, сабшалангай гектар бүриһөө 16 центнерһээ бага бэшэ үбһэ һүрилжэ абаха гэһэн уялга абаабди. Хэлэһэндээ хүрэхын, мэргэжэл шадабаряа харуулхын тулада оролдохол байхабди. Апрель һарын түрүүшын үдэрнүүдтэ партийна организацимнай коммунистнууд, тэрэ тоодо бидэнэр партийна шэнэ билет абаһандаа угаа омог баяртайбди, хүсэ шадалнай улам нэмээ. Хамтын хэрэгэй түлөө хамаг наһаяа үгэһэн бидэнэр коммунизмын хэрэгтэ хубитаяа оруулхал байхабди, — гээд, үнинэй коммунист Д. Тушинов хөөрэнэ.

Отделениин луговодууд, механизаторнууд габшагай хоёр һарын туршада таряалан, сабшалан дээрэ 15.000 тонно наг шэбхэ гаргажа тарааха, 250 гектарта минеральна үтэгжүүлгэ оруулха, 150 гектарта һайжаруулагдамал бэлшээри түхеэрхэ гэһэн даабаритай. Мүнөө эндэ гурбан трактор сабшалан дээрэ минеральна үтэгжүүлгэ оруулжа байна. Нэгэ хэдэн хоногһоо мөөрэтэ арбаад трактор хоёрдохи отделениһээ эндэ ерэжэ, нютагай үтэгжүүлгэ гаргаха юм. Гадна хонишодой бригада бүхэндэ 5-һаа 11 гектар хүрэтэр шэнэ газар хахалагдажа, зелёнко таригдаха. Бүхыдөө 130—140 гектар шэнэ газар отделенидэ ашаглагдаха юм. Зелёнкын хойноһоо хонишод өөһэдөө харууһалха, хуряажа абаха даабаритай. Тиигэжэ отделенидэ тарилгын талмай 130 гектараар үргэдхэгдэхэнь.

Боомой отделениин пенсионер-коммунистнуудай һайн һайхан үүсхэл хаа хаанагүй дэмжэгдэжэ байна.

Б. ЖАМБАЛОВ,
манай корр.

ТАБАН ЖЭЛЭЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ

„ИИМЭЛ ХҮН ЮМ ЛЭ ДАА...“

Нэгэтэ колхозой түрүүлэгшэ Радна Сагалаевич Бубеев Баян-Голой дунда һургуулиин зургаадахи классай һурагша Түмэнтэй хүбүүндэ иигэжэ хандаба: «Шамайе моритдо бэрхэ гэжэ дуулааб. Зунай найр дүтэлөө. Мори урилдаанда хабаадаха гүш?»

— Урилдангүй яахабиб! — гэжэ хүбүүн харюусаба.

— Колхозойнгоо эгээн хурдан мори — хара хээрые шамда унуулха гэлсээбди. Бэшэ хүнүүдһээ хойнотоо һааш, эшхэбтэр байха, — гээд, түрүүлэгшэ Түмэнтэйн толгойе эльбээд абаа һэн.

Сурхарбаанай үдэр хүрэжэ ерэбэ. Сааһан дээрэ зураатай хүлэг моридтол адли жэбжэгэр һайхан хатарша, гүйгөөшэ морид хазаарайнгаа ама химэлэн дэбхэрэлдэнэд. Хүн зон урилдаанай эхилхые хүлеэжэ я д а н г и хүлгэнэ. Хэнэй, ямар колхозой морин түрүүлхэб гэжэ боосолдоодшье абана. Заримашуул Түмэнтэйн хажууда ерээд: «Энэ морёор хэн урилдахань бэ? — гэжэ асуугаадхипа. «Энэшни гүйгоошэл морин байна. Түрүү һуурида гарахадаа болохош,» — гэхэшье зон бии. Уданцьегүй талын хүрьһа нягза шэдэлэн, урилдаанай морид зүрылдашабад. Түмэнтэйн хара хээр нэгэшье мориной дэлһэ урдаа харангүй, түрүүлжэ ерээ һэн. Түмэнтэй «аймагай эрхим моришон» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртөө бэлэй.

Түмэнтэй Баян-Голой дунда һургуулиин найман класс дүүргээд, түрэл колхоздоо жэлһээ үлүү саг соо ажаллаба. Тиигээдшье Совет Армиин зэргэдэ алба хэхэ наһаниинь хүрэжэ ерээ. Түрэлхидынь, хани нүхэдынь үдэшэхэдөө: «Мори урилдаанда ябадагтаал, эрхимээр албаяа дүүргэжэ ерээрэй», — гэжэ юрөөгөө бэлэй.

Түмэнтэй Очиров гурбан жэл соо Совет Армиин зэргэдэ алба хэхэ үедөө радиомеханигай мэргэжэлтэй болоо. Тэндэ ябахадаа хүдэлмэришэн болохые шиидээ һэн. Албаяа дүүргэжэ, Улаан-Үдэсэ буумсаараа, тэрэ Буряадай түрүүшын гигант — Ленинэй орденто локомотив-вагон заһабарилгын завод руу сэхэ ошоо һэн...

...ЛВРЗ-гэй электро-вагонно цех... Бригадир Анисим Николаевич Оширов албанһаа бусаһан хүбүүнтэй һайса хөөрэлдөөд, цехэй үйлэдбэриин участогуудтай, хүдэлмэришэдтэй танилсуулаа.

— Тээсгэн ажалда абтаһан солдат хүбүүмнай хэр ажаллана б? — гэжэ цехэй начальник нэгэтэ Анисим Николаевичһаа асууһан байха.

— Толя Очиров гү? Бараг даа. Оролдосотой хүбүүн, — гэжэ А. Н. Оширов магтаа һэн. Цех соо элдэб янзын хамһабариин ажал хэжэ, нилээд хүлһэеэ адхаһан хойноо, Түмэнтэй электрослесарь болобо.

Түмэнтэй Ламажапович Очиров Улаан-Үдын ЛВРЗ-дэ арбан долоодохи жэлээ ажаллана.

...Гэрэй эзэн эхэнэр Сэсэг Цыремпиловнагай шанаһан ногоон сай ууха зуураа, яаралгүй аажамхан хөөрэлдөө дэлгэнэбди. Ябаһан ябадалаа, ажал хүдэлмэри, хани нүхэд тухайгаа хөөрэнэ. «Заводто һаял абтаад, үшөөл «түүхэй» хүдэлмэришэн ябахадамни, мүнөө Социалис Ажалай Герой Анисим Николаевич Оширов намда эсэгэ мэтээр хандажа, зүбшэл заабари үгэдэг, дэмжэдэг һэн. Тэрэнэй бригадада тудаһанда баясан ябадагби, — гэжэ Түмэнтэй Ламажапович нэмэнэ. — 6 жэл соо тэрэнэй бригадада ажаллааб. Хүн бүхэндэ адли эрилтэ табидаг, сэхэ сагаан хүн гэжэ мүнөөшье мэдэдэгби, ажал хүдэлмэридөө жэшээ абахые оролдодогби.

...Энэ 15 жэлэй саана болоһон ушар. Слесарь Гармаев Далай Гармаевич нэгэтэ үглөөгүүр Түмэнтэйн хажууда ерээд, гараа һарбайжа: «Амаршалнаб», — гэбэ. «Юундэ намайе амаршалбабши, һаянай хүбүү, басагатай болоогүйлби,» — гэжэ Түмэнтэй шоглобо. «Шагнаагүй юм гүш радио, али юумэ мэдээгүйшэ болохоёо һанана гүш» — гээд, урдаһаань шэртээд байба. — Яахаб теэд, мэдээгүй хүн нүгэлтэй бэшэ ха юм. «Түмэр харгын транспортын социалис мүрысөөндэ эрхимлэгшэ» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэһэндэшни амаршалнаб.

Шударгыгаар ажалладаг, журам һайнтай хүнүүдые партийна организаци, захиргаанай хүтэлбэрилэгшэд ходоодоо дэмжэдэг, хүтэлбэрилхы тушаалда дэбжүүлдэг ха юм. Цехэй партийна организаци, цехком залуу коммунистын эрмэлзэл оролдолгые хараадаа абажа, эрдэм мэргэжэлээ дээшэлүүлхыень дурадхаба. Коммунист Түмэнтэй Ламажапович Очиров — заводой түрүү электрослесарь, коммунис ажалай ударник (хүдэлмэришэдэй үдэшын һургуулида ябажа, тэрэ үедэ дунда һургуули дүүргэһэн байгаа) — Новосибирск хотодохи һуралсалай комбинадай курсада хахад жэлэй болзороор эльгээгдэбэ. 1965 ондо тэндэ һурахадаа, шалгалта дээрээ бүхы предмедүүдээрээ «эрхим» гэһэн сэгнэлтэ абажа, холодильнигуудые заһабарилха мэргэжэлтэн гэһэн үнэмшэлгэтэй болоод ерэлэй.

Коммунист Т. Л. Очиров тэрэ гэһээр электро-вагонно цехэй холодильник заһабарилдаг бригадын бригадираар ажаллана. Тэрэнэй бригадада мүнөө арба гаран хүн тоологдодог. Слесарьнүүд Владимир Жудяев, Виктор Седов, Далай Гармаев, мастер Виктор Ганицев гэгшэдтэй хөөрэлдэбэбди.

Коммунис субботнигой — апрелиин 21-эй үдэр ойртожо байһан үе һэн. Очировай бригадын гэшүүд субботник яажа үнгэргэхэ тухайгаа зүбшэн хэлсэхээ сугларһан байба. Цехэй начальник Александр Сергеевич Курганский, бригадир Т. Л. Очиров (тэрэмнай цехэй партбюрогой секретариин орлогшо) хүдэлмэрилэгшэдтэй дарууханаар хөөрэлдэнэ.

Коммунис субботнигой үдэр нэгэ ресторан-вагоной электротүхеэрэлгэнүүдые тодхохо уялга бригада абаба.

Суглаанай дүүрэһэн хойно слесарь Владимир Кантанов:

— Нэгэшье түхэриг абангүйгөөр, оройдоо миинтээр ажаллаха ёһотой болоно гүбди? — гэжэ енгүүтэйгээр асууба.

— Совет засаг тогтоһоор 56 жэл болобо. Мүнөө болотор хаана — һара дээрэ ажаллажа байгаа юм гүш? — гэжэ Түмэнтэй Ламажапович асууба. Бригадын гэшүүд ташаганаса энеэлдээ һэн. Тиигээд гүлмэр залуу слесарьтэ субботнигой ушар удха ойлгуулаа һааб даа. Субботнигой үдэр Түмэнтэй Ламажапович Очировай хүтэлбэрилдэг холодильна түхеэрэлгэнүүдые заһабарилдаг бригадынхид түсэбөө 110 процент дүүргээ.

Коммунист Т. Л. Очиров цех соогоо түрүү бригадые хүтэлбэрилнэ. Заводой ниитын ажал хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададаг.

ЛВРЗ-гэй партком
тарь В. А. Уланов:
— Коммунист Т
Очиров тухай бэшэ
болохо. Эдэбхитэй ком
Улаан-Үдын Желез
районно Совөдэй депу
— гэжэ хэлээ бэлэй.

Депутадай ажал
мүнөө улам харюусал
лонхойнь мэдээжэ.
Түмэнтэй Ламажа
ровта нэгэтэ бүлэг ху
шэд хандажа, Дээдэ-
шадархи айлнуудай
бог шорой сэбэрл
тэрэнһээ боложо, а
сахиха хэрэг хан
гэһэн гомдол оруулһа

— Энэ асуудал
гээшэмнай бэлэн бэшэ
— гэжэ Түмэнтэй Л
вич хөөрэнэ. — Нэ
Железнодорожно рай
мунальна ажахын х
лэгшэдтэй хөөрэлд
элдэб шалтаг урдаа
ба. Талаан болоходо
Совөдэй сесси тэрэ
жо, миний ажал
«түлхихэ» арга ол
дээрэ энээн тухай
Сессиин һүүлээр ай
велэй түрүүлэгшэд
колхозой хүтэлбэрил
нюур нюураараа уул
дахин хөөрэлдэһэнэй
шухала асуудал
шиидхэгдээ бэлэй
Очиров хөөрөөгөө
Железнодорожно р
һүүлшын хоёр зарла
тат Т. Л. Очировай
гатайгаар олон
асуудалнууд шиид

С. ОЧИ

УРДЫНГАА АЛДУУҺАА УХАА АБАМА

Манай аймагай ажахынууд жэл бүри үдэжэ байгаа адууһаа малаа хүсэд хүрэхэ тэжээлээр хангажа шададаггүй. Таряалан дээрэһээ дундаа зэргээр гектарай 8—9 центнер ороохон, хээрын сабшалангай гектар бүриһөө 5—6 центнер үбһэн абтана. Тэжээлэй ургамалнуудайшье гараса бирагүй байдаг.

Урда жэлнүүдтэ кукурузын ургаса яһала абадаг, силос горитой дарадаг болоод байтараа, олон ажахы тэрэнээ орхижорхёо. Гансал «Красный Октябрь» колхоз кукуруза тариһаар. Эндэшье ургасань урда жэлнүүдэйхиһээ холо доошолоо. 1972 ондо урда жэлэйхиһээ 21575 центнер таряан бага абтаба. Үбһэ яда шада тэнсүү абабашье, силос 1971 онойхиһоо 70 мянган центнерээр бага дарагдаа. Тиигэжэ ниитын малдаа хэрэгтэй тэжээлэй оройдоол 48 процентнь бэлэдхэгдэһэн байгаа. Далахайн совхоздо малынь тэжээлээр минил 25 процент хангагдаһан юм.

Таряалан, сабшалангай ургасань адли бэшэ. Ленинэй нэрэмжэтэ, «Победа» колхозуудта гектарай 10—12 центнер тарянай абтажа байхада, «Коммунизмын зам», XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозуудта арайхан гэжэ 4—8,5 центнер абаһан байна. Эндэ ямар шалтагаан байхаб? Ажахынууд жэл бүри шэнэ техникэ абажал байдаг. Байгаалиин эрхэ байдал, сагай уларил адли.

Шалтагааниинь юуб гэхэдэ, ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд, агрономууд, механизаторнууд, луговодууд газартаа адли бэшээр хандана. Хэрбээ бултадаа агротехникын гуримуудые наринаар сахижа, газартаа бодото эзэн ёһоор хандадаг, тэрэниие энхэрдэг, гамнадаг болоо haa, ондоохон дүнгүүд байха һэн гэжэ һанагдана. Юуб гэхэдэ, манай ажахынууд һайн шанартай сэбэр паар, намарай паар бэлдэхэ гэжэ оролдоногүй. Паар дээрэнь буртаг ногоон зоргоороо ургашадаг. Таряалан дээрэ наг шэбхэ, минеральна үтэгжүүлгэ бага оруулна. Аргал шэбхэ ажахы бүхэндэ яһала бии. Зуһалангуудай, намаржаануудай газаагуур 10—15 жэл соо сугларшаһан наг шэбхэ буртаг ногоондо дарагдашанхай хэбтэдэг. Колхоз, совхозуудай агрономууд энэ ехэ баялигаа ашаглаха гэжэ хүшэлнэгүй бшуу. Далахайн, Санагын, СССР-эй 50 жэлэй нэрэмжэтэ совхозуудта, XXII партсъездын, «Красный Октябрь», «Коммунизмын зам» колхозуудта жэл бүри 80—100 гектарые хүсэд нормоор үтэгжүүлхэ аргал шэбхэ бии.

Уһалагдадагшье газартаа хайша хэрэгээр хандаха ушар үзэгдэдэг. Хуушан һубаг ханаабуудаар урдаһан уһан ямар элбэгээр, эртэһээ эхилжэ, сабшалан дээгүүр урдадаг байгааб. Теэд ажахы бүхэн 1—2 бүлүүр станцитай болоходоол, һубагуудаа мартахаяа забдана. Үбэлэй үедэ тошо халяаха, хабартаа һайрам тогтооохо хүдэлмэри мартагдажа байна. Тиимэл юрын ушарнуудһаа боложо, ургасамнай доошолно гээшэ.

Энээнһээ гадна, табан жэлэй түсэбэй ёһоор хээрын сабшалангай ургасые энэ жэлдэ 22 процентээр дээшэлүүлхэ, табан жэлэй эсэстэ 130—140 мянган центнер ороохо хуряадаг болохо, тиихэдээ, 5000 гектар шэнэ газар элдүүрилхэ гэһэн зорилго аймагай ажахынууд урдаа табяа юм. Мүнөө жэл 2000 гектар шэнэ газар хахалагдажа, ороохо таряа, зелёнко, олон жэлэй ногоон ургуулагдахань.

1971—1972 онуудта ашаглалгада үгтэһэн 669 гектар шэнэ газарые «Бурводстрой» трестын Захааминай ПМК (Васильев А. В.) шанар муутайгаар элдүүрилһэн байна. Энэнь ургасада мүн лэ ехэ тодхор хүргөө.

Аймагай колхозууд мүнөө үедэ газар һайжаруулха габшагай хоёр һарын республика дотор соносхогдоод байхада, эдэ бүхы хүдэлмэреэ эмхитэй һайнаар ябуулжа биранагүй. Олон жэлэй ногоо, һайжаруулагдамал бэлшээрн хорёолхо һургааг бэлдэхэ, наг шэбхэ зөөхэ хүдэлмэри удаарна, унжагайрна. Ногооной мүүса ургадаг, таряалан болгогдомоор газар фэдэрхэ, шэнжэлхэ хүдэлмэри гэдэргэ татагдана.

«Дружба», «Коммунизмын зам» колхозууд, Санагын, Далахайн совхозууд сабшалан дээрэ ажаллаха отрядуудаа хүсэд бүридхэнэгүй, тэдэнь тарашанхай, түсэб даалгабаряащье мэдэнэгүй. Хэрэгтэй техникээршье тэдэнь хангагданагүй. Аймагай «Сельхозтехника» нэгэдэл ажахынуудай захиһан хэрэгтэй техникые саг соонь асаруулнагүй. Һаяхан асарагдаһан «БДТ» түхэлэй хүндэ нэгэ борной дутагдалтай байна, ашаглагдангүй хэбтэнэ. Энээниие хэрэглэхэ ажахынууд захаһаа. Теэд иимэ борной үшөө асаруулхые оролдоношьегүй.

Даб дээрэ
Октябрь» колхозой
Очировай луговод
отряд наг шэбхэ,
зөөлгэндэ хам о
нилээд болоо. Ле
партсъездын нэрэм
хозуудташье сабш
хүдэлмэри ябуула
бэшье аймаг дот
һайжаруулха аж
һула. Ажахын хүт
шэд, агрономууд,
гүүд энэ жэлэй
сын түлөө мүнө
оролсожо хүн б
малшад, меха
пенсионернууд,
доро дорэнь, шад
дань элсүүлхэ зэ
Игэнжэ хоёр һ
шада хэгдэхэ аж
һөө үлүүлэн хэж
оронойнгоо 50
эрхимээр угтаха м
хам оролсохо ёһо

А. ШОН
Захааминай ай
гүйсэдком
ажахын упра
главна

Соведүүдэй хүдэлмэри

АЗАРАЙНГАА РЭЖЭЛТЭЙ БАЙХЫН ТҮЛӨӨ

...ецкэ областиин ажалша... депутадуудай Иванополь... сельскэ, Красноторско по... Соведүүд газарай ... уһа, һалхинһаа хам..., аршалха, зүбөөр ашаг... түлөө бүхэсоюзна мүры... нёдондо эмхидхэһэн бай... Энэ мүрысөөндэ хабаадал... зуураа, манай республи... олон сельскэ, сомоной ба ...ково Соведүүд газараа ... хэрэглэхэ, үрэ ехэтэй... ашаглаха талаар горитой ...мэри ябуулаа.

...нгын аймагай Жарга...ын ажалшадай депутадуу... сомоной Совет Тельманэй ...жэтэ колхозой правле...й хамта газараа һайнаар ...лаха, уһалха, намаг ха..., газарай хүрьһые уһа, ...инһаа хамгаалха асуу...р хэмжээ хараалһан бай... Эдэ асуудалнууд сомсове... сесси, колхозой хамтын ...ан дээрэ зүбшэн хэлсэг...н байха юм.

...уһай ябахын аргагүй бол... Шэбэр-Намагые мүнөө ...аар бэшэ болонхой. Хуу...й Шэбэр-Намагай орондо ... гектарта малай бэлшээри ...ына.

Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз 972 оной туршада элдүүрилгынгээ газарые 360 гектараар үргэдхэһэн байна. Тэрэнэйнь 150 гектарынь хахалагдадаг газар, 100 гектарынь сабшалан. Луговод С. В. Тогочиевай звено сабшалангай гектар бүриһөө 15 центнер үбһэ абаһан байна.

Мухар-Шэбэрэй аймагай ажалшадай депутадуудай Никольско сельскэ Совет Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой правленитэй хамта газарай үрэжэл дээшэлүүлхэ талаар баһал ехэ хүдэлмэри ябуулдаг. Нёдондо жэл ой модо сэбэрлэжэ, 330 гектар газар хахалһан байна. Намагтай сабшалангай уһан хатаагдана. Хүдөө ажахыда хэрэгтэй болохо шэнэ газар элдүүрилгэ колхоздо үргэлжэлһөөр.

«Газарые сэгнэхэ ба гамнаха» гэһэн уряатай сельскэ, поселково Соведүүдэй Бүхэсоюзна мүрысөөндэ хабаадажа, муу бэшэ үрэ дүн туйлаһанайнь түлөө ажалшадай депутадуудай Жаргалантын сомоной Никольскын сельскэ Соведүүдые СССР-эй ВДНХ-гай главна комитет выставкэдэ хабаадагшаар баталаа гэһэн мэдээн абтаа.

Жаргалантын сомоной Соведтэ тарялан, сабшалан ба бэлшээри үргэдхэхэ талаар ехэ хүдэлмэри хэгдээ. Энэ хэрэгтэ сомсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Б. А. Аюшеев, колхозой луговодууд Г. В. Аюшиев, В. М. Олейник, колхозой главна агроном, сомоной Соведэй саг үргэлжын хүдөө ажахын комиссиин түрүүлэгшэ В. Ц. Бальжинов, Сэлэнгын уһалууриин системын Управлениин начальник Б. Н. Башкуев гэгшэд ехэ эдэбхи үүсхэл гаргаһан байна. Тэдэнэр бултадаа 1973 ондо ВДНХ-да хабаадаха болоо.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ С. Б. Устинов Никольско сельскэ Соведэй түрүүлэгшэ А. К. Федоров, колхозой главна агроном С. Е Брылев гэгшэд мүн лэ ВДНХ-да хабаадагшаар баталагдаа хай.

А. ПОПОВ.
Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй эмхидхэлэй-инструкторска таһагые даагша.

ЗАЛУУ ЛЕКТОРНҮҮДЭЙ ҺУРГУУЛИ

Студентнэртэ лекцинүүдые уншуулха талаар Зүүн-Сибириин технологическа институт нилээд дүршэлтэй болонхой. Институт дотор 9 бүлэгһөө бүридэһэн залуу лекторнүүдэй һургуули бии.

Хүдөө нютагуудта, үйлэдбэриин ажахынуудта, дунда һургуулинуудта уншагдаха лекцинүүдэй темэнүүд эндэ хэлсэгдэдэг. Дүршэл ехэтэй багшанар эдэ бүлэгүүдэй хүдэлмэри хүтэлбэрилдэг. Залуу багша Дугарма Хамаевагай ударидадаг химиин секци аша үрэ ехэтэйгээр хүдэлмэрилнэ. Технологическа факультедэй декан Б. А. Балдаев залуу багшын хүдэлмэридэ саг үргэлжэ туһа хүргэжэ байдаг. Практикада гараһан студентнэртэ лекци уншаха зууршалга үгтэдэг.

Манай студентнэр мүнөө үеын онсо һонирхолтой асуудалнуудаар лекцинүүдые Улаан-Үдэ, Красноярск, Ангарск, Целиноград, Новосибирск, Ногинск, Казань, Омск, Барнаул, Абакан, Хабаровск, Владивосток, Волгоград, Алма-Ата болон бусад хотонуудай предприятинуудта уншаһан байна. Нютаг бүхэндэ тэдэнэй лекцинүүд шагнагшадай һайшаалда хүртэдэг.

Студентнэр Г. Кузнецова, Н. Данилевская гэгшэд Новосибирск хотын мяханай комбинадта практикаяа үнгэргөө. Тэдэнэр «Үйлэдбэридэ НОТ нэбтэрүүлгэ», «Ажахын тоосоон» болон бусад темэнүүдээр лекци уншаа.

«Э-53» группын студентка В. Котельниковагай «Түүхэй эд алмаха тухай» бэлдэһэн лекци Красноярскын мяханай комбинадай колбаса хэдэг цехэй хүдэлмэрилэгшэд ехэ анхаралтайгаар шагнаа.

Байгал тухай темээр лекци экономистка З. Дарханова уншажа, Барнаул хотын ажалшадай анхарал татаа. Ехэтэ һонирхоһон хүдэлмэришэд, дахяад уншахыень залуу лекторые уриһан байна.

Пропагандистын мэргэжэл шадабаритай болоһон залуу лекторнүүд ажалшадай дунда ехэ хүндэтэй болонхой. «Э-51» группын студентка Т. Самбарова Улаан-Үдын мяханай комбинадай хүдэлмэришэдэй коммунис ажалай һургуулида 9 удаа лекци уншаа.

Һүүлэй үедэ лекци уншаха хэрэгые хэдэн янзаар ябуулха гэжэ манай институтда шиидэнхэй. Республикынгаа хүдөө нютагууд руу лекторнүүдые уран һайханай коллективтэй хамта ябуулха хэрэгтэй. Залуу багша М. Заяханов Прибайкалиин аймагта лекци уншаа. Лекциин һүүлээр колхознигуудта концерт харуулагдаа. Буряадай АССР-эй 50 жэлэй ой тухай лекци А. Д. Рязанцева Сэлэнгын аймагта уншаа. Тэрэ факультедэй студентнэрэй хүсөөр концерт бэлэдхэһэн байна.

Студентнэртэ пропагандистын мэргэжэл шадабари олгохын түлөө залуу лекторнүүдэй һургуулиин совет оролдоно.

И. ТУГУТОВ,
залуу лекторнүүдэй һургуулиин соведэй түрүүлэгшэ.

СОЁЛШОДОЙ СУГЛААН БОЛОБО

Соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой үүсхэлээр соёлшодой суглаан һаяхан Улаан-Үдэдэ болоо. «Профсоюзай эмхинүүдэй ниитэ соёлой ба хүмүүжүүлгын хүдэлмэри саашадань һайжаруулха тухай» ВЦСПС-эй II-дохи пленумэй тогтоолые дүүргэхэ талаар республикын соёл гэгээрэлэй эмхинүүдэй зорилгонууд тухай элидхэл Профсоюзуудай областной соведэй секретарь Д. Ц. Ринчино хэһэн байна.

Авиазаводой профсоюзай комитедэй түрүүлэгшын орлогшо В. П. Мефодьев, Элхиин автомобиль заһабарилдаг заводой библиотекые даагша Н. Д. Алексеева, ЛВРЗ-гэй соёлой байшангай эрэшүүлэй хоорой хүтэлбэрилэгшэ В. И. Хижняков, Зүүн-Сибириин соёлой институдай студентнэрэй клубай директор Л. И. Мерзлякина, Мухар-Шэбэрэй аймагай Суулгын совхозой рабочкомой түрүүлэгшэ Н. В. Фёдоров болон бусад элидхэл тушаа үгэ хэлээ.

Профсоюзай мэдэлдэ мүнөө соёлой 146 байшан ба клуб, миллион шахуу номтой 160 библиотекэ, 978 улаан булан, 167 кино-түхеэрэлгэ хүдэлжэ, хүн зониие хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ аша туһаяа хүргэжэ байдаг. Эдэ бүхы хүдэлмэридэ жэл бүри хоёр миллион түхэригһөө үлүүтэй мүнгэн гаргашалагдана. Соёл гэгээрэлэй олонхи зургаанууд энэ талаар дүй дүршэлтэй болоо. Авиазаводой ба Онохойн модоной комбинадай соёлой байшан, ЛВРЗ-гэй, Зэдын комбинадай Холтосон тосхоной, Хандагатайн леспромхозой болон бусад библиотекэнүүд мүрысөөндэ түрүүлжэ, эрхим ажалай үльгэр жэшээ харуулһан байна.

Гэбэшье зарим эмхинүүд һанаһанда хүрэмөөр хүдэлжэ биранагүй. Зэдын комбинадай соёлой ордондо, Сэлэнгын 8-дахи СМУ-гай, Хүрбын леспромхозой клубуудта ниитэ политическэ хүдэлмэри муутаар табигданхай. Харуулан ойлгуулалжын зүйлнүүд гэхэ гү, плакат, лозунг гэхэ мэтэ үгы тоохой.

«Клуб — түсэбтэ табан жэлэй шиидхэхы жэлдэ» гэһэн уряатайгаар энэ жэлдэ социалис мүрысөөн үнгэргэгдэхэ. Соёл гэгээрэлэй эмхинүүд бүгэдөөрэн энээндэ оролсохо ёһотой.

Үхибүүдые коммунис үзэл бодолтойгоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ соёл гэгээрэлэй эмхинүүд нилээд ехэ үүргэтэй. Энэ асуудалда суглаан дээрэ онсо анхарал хандуулагдаа.

Хотын театр болон соёлой зургаануудай талаһаа профсоюзай клуб, соёлой байшангуудта саг үргэлжэ туһалха гээшэ мүнөөдэрэй шухала зорилго болоно. Нимэ туһаламжа хэгдэжэ байдаг, хэгдэхэшье. Шефскэ туһаламжа һайнаар хэһэнэй түлөө Х. Намсараевай нэрэмжэтэ буряад драмын театрай коллектив, мүн «Рассвет» гэжэ соёлой байшангай коллектив ВЦСПС-эй болон СССР-эй соёлой министерствын мүнгэн шанда, дипломдо хүртэһэн байна.

Л. МАРТЫНОВА.

Улаан-Үдын оёдолой фабрикын хүдэлмэрилэгшэдэй дунда Буряадай АССР-эй 50 жэлэй ойе ажалай бэлэгүүдээр угтахын түлөө социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрнэ. Ажалшадай үргэн хэрэглэлэй эд бараа ехээр, һайн шанартайгаар оёхо гэһэн уряа доро тэдэнэр хүдэлдэг юм.

Фабрикада оёгдоһон зүйлнүүдэй шанар шалгагшаар ажалладаг В. С. Боровикова олоной дунда хүндэтэй болонхой. Коммунистка Валентина Сергеевна бусадта ажалай үльгэр жэшээ харуулан хүдэлдэг, даабаряа ходо үлүүлэн дүүргэдэг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: коммунис ажалай ударник В. С. Боровикова ажалдаа.

А. МАНТАЕВАЙ фото.

Социалис оронуудаар

ОРЕЙН СААД УРГУУЛАГШАДАЙ ЗОРИЛГО

...ХЕНЬЯН. (ТАСС). Арадай ...ай үедэ Хойто Корейдэ ...таригжа ургуулга ехээр ...өө. Мүнөө республикын ...н нютагуудта саадууд сэ...нхэй. Яблока, груша, ..., абрикос, хурма болон ...ые үрэ, жэмэс Арадай ...йн гүрэнэй ажахынууд ...н кооперативуудай сэсэр... соо ургуулагдана. Хойто ...йн сүлөөлэгдэхын урда ...эндэ оройдоол 24 мянган ...р саад байгаа һаа, 1964 ... тэрэнэй талмайн 122 ...ган гектарта хүргэдэһэн, ...н мүнөө хэдэн зуугаад ...а гектар болгогдонхой.

...Корейн Ажалай парти бо... КНДР-эй правительство ...ликын саад ургуулаг...й урда ехэ зорилго та...й: 1976 ондо—түсэбтэ ...н жэлэй һүүлшын жэлдэ ...р үрэ жэмэс суглуул... миллион тоннодо хүрэхэ ... Энэ түсэбые бэелүүлгэ...шье саад ургуулагшад ..., мүн хүдөө нютагай бүхы ...шад, хүдэлмэришэд болон ...ад эдэбхитэйгээр хабаа...на.

ГЭЭЛ ЭДИР РХЭТЭДТЭ

...РЛИН. (ТАСС). Хорин жэ... урда ГДР-эй үхибүүдэй ...удта 8500 багашуул ... һаа, мүнөө энэ хүгасаа ...нэй тоо 211 мянгада ...өө, харин 1975 ондо ...нга болгогдохо байна. ... гурба наһа хүрөөгүй ... үхибүүдэй дүшөөд про...ь яслинуудта байлгагда...

...үхибүүдэй эмхи зургаануу... барилга нютагай засагай ...нууд болон томо пред...иятинуудай хоорондын хэл... ёһоор бодхоогдоно. Энэ ... ГДР-эй химическэ, про...ленностиин түб болохо ...-Нойштадт хотын жэшээ ...омоор.

...ле-Нойштадт хотые хүг...н түсэбэй ёһоор, нюта...йбинадууд хүүгэдэй яс...ые барилгада горитой ...болоно.

Тосхонуудай шарай хубилна

Первомайска тосхон Братска далайн эрьедэ түбхинэнхэй. Усть-Ордын национальна округой эгээл урданай совхозуудай нэгэн болохо «Первомайский» гэжэ үүлтэртэ хони үсхэбэрилдэг совхозой түб һуурин энэ тосхондо оршоно. Братска ГЭС-эй баригдаха үедэ олохон һуурин тосхонууд шэнэ газарта зөөгдэһэн юм. Тэрэл үедэ энэ тосхон бии болоо һэн.

Совхозой ажалшад шэнэ нютагтаа эзэн ёһоор түбхинөө. Һургуули, столово, гостиница, хэлхээ холбооной отделени, больница баригдаа, шэнэ түхэлэй байрын гэрнүүд, хонидой нооһо хайшалха оньһожоруулагдамал томо пункт, малай бусад байранууд бодхоогдоо. Тосхоной бии болоходо таригдаһан уляангирнууд гэрнүүдтэ адли үндэр болоо. Первомайска тосхонойхид энэ хабартаа 1.500 модо һуулгахаар шиидэбэ. Тиигэжэ һуурин тосхонуудые болбосон түхэлэй болгохо талаар дэлгэрһэн бүхэроссин социалис мүрысөөндэ оролсоод, округой бүхы ажалшадта хандаһан байна.

Нютагаа болбосон түхэлтэй болгохо, ажалшадай һуудал байдалай хэрэглэмжэ хангалгые һайжаруулха талаар Алексндровска, Иваническа, Целиннэ, Нукутска болон бусад сельсоведүүд һайн жэшээ харуулна.

А. ГАЙДАЙ,
ТАСС-ай корр.

НАЦИОНАЛЬНА ОКРУГУУДҺАА МЭДЭЭСЭНЭ

Угай багшанар

Девятковтанай бүлын багшын стаж бүхыдөө 250 жэл болобо. Коми-Пермяцка национальна округто энэ бүлэ эгээл урданай угай багшанар болоно.

Энэ зуун жэлэй эхиндэ Артемий Петрович Девятковай эндэ багшалхаяа ерэхэдэ, нэгэ зуун хүнэй оройдоол зургаанийнь уншажа, бэшэжэ шададаг, нэгэ зуун эхэнэрэй оройдоол нэгэниинь гараа табижа шададаг байһан юм. Коми-пермягууд өөһэдын бэшэггүй, ород хэлэ мэдэхэ хүн оройдоо үгы шахуу байгаа. Ушар нимэһээ багша өөрөө һуража эхилээ: ном заахын тула коми хэлэ мэдэхэ хэрэгтэй байгаа бшуу.

Үбгэ һамган Девятковтан үхибүүдые эрдэм номдо һургадаг, дэлхэйн һонинуудые таряашадта хөөрэжэ үгэдэг байгаа. Октябриин революциин һүүлээр эрдэм ном мэдэхэгүй ябадалые усадхалгада, колхозуудые эмхидхэлгэдэ хабаадалсаа.

Тэдэнэй үхибүүд — Вячеслав, Константин, Раиса гурбан багшанар болоо. Вячеслав Константин хоёр РСФСР-эй һургуулиин габьяата багшын нэрэ зэргэтэй, ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Девятковтанай гурбадахи үеынхид мүнөө эндэ амжалтатай багшалжа байна.

Һаяшаг лэ харанхы балар байһан энэ хизаарта мүнөө эрдэм ном мэдэхэгүй хүн олдохогүй. Ганса Девятковтан хэдэн мянгаад коми-пермягые эрдэмтэй, номтой болгоо. Тэдэнэй һургаһан олохон хүбүүд, басагад инженернүүд, агрономууд, врачнар, багшанар болонхой.

А. КИПРИЯНОВ,
ТАСС-ай корр.

Тундрадахи эмнэлгын түбүүд

Беринговэ далайн эрьедэхи Иващка тосхоной Беккеревэй нэрэмжэтэ загаһа олзоборилдог колхоздо эмнэлгын шэнэ комплекс нээгдэбэ. Больница болон поликлиникэ колхозой мүнгэ зөөреэр баригдаа. Энэ колхоз жэл соо зургаан миллионһоо үлүү олзо оруулдаг юм.

Корягай национальна округой тосхонууд ба һууриин газарнуудта мүнөө 27 больница, фельдшерскэ 13 пункт хүдэлнэ. Тэдэнь бултадаа мүнөө үеын медицинскэ техникээр хангагданхай. Тундрын ут яһатан — корягууд, чукчанууд, эвенкнүүд болон ительменүүдые медицинын 150 гаран хүдэлмэрилэгшэ эмшэлнэ.

Тундрын газар дайдаар иишэ тиишээ зөөжэ ябадаг орошодые эмшэлхын тула медицинын нүүдэл отрядууд эмхидхэгдэнхэй. Эдэ отрядуудай гэшүүд холын орошодто гол түлэб вертолёдоор ниидэн ошоно. Тиигэжэ врачнар һэргылэмжын хүдэлмэри ябуулна, үбшэнтэндэ зүбшөөл үгэнэ. Олохон тосхонуудта медицинын • радиолекторинууд, һуудал байдалай һургуулинууд хүдэлнэ.

М. ЖИЛИН,
ТАСС-ай корр.

АНГУУШАДАЙ АМЖАЛТА

Михаил Курейский Эвенкийскэ национальна округой эрхим ангуушан болобо. Энэ жэлэй агнууриин хаһа соо тэрэ 225 булга бариһан байна. Иимэ олон булга агнууриин нэгэ хаһа соо бариһан ангуушан округой түүхэдэ байгаагүй юм. Зуу, зууһаа дээшэ булга бариһан Курейскиин нүхэд баһал амжалтатай ябана.

Эндэхи ангуушад ой тайгаяа, булганай аяг зангые һайса мэдэдэг юм. Тиихэдэ ангуушадай хэрэгсэл нилээд һайжараа. Эдэ бүгэдын ашаар лэ эндэхи ангуушад урагшатай байна бшуу.

А. ЩИГЛЕНКО,
ТАСС-ай корр.

Нарьян-Марта мүндэлһэн наран

Ненецкэ национальна округой литераторнууд хори гаран жэлэй саада тээ венгрнүүдтэй хани барисаатай болоһон юм. Сегедскэ университедэй ахалагша научна хүдэлмэрилэгшэ Пэтр Домокш Хойто зүгэй арадуудай уран зохёолдо илангаяа ехэ анхарал табидаг болонхой. Тэрэ ненец хэлэнһээ шадамар бэрхээр оршуулга хэдэг байна. Округой город ба тосхонуудта нэгэтэ бэшэ ошожо, Россин энэ хизаарай арад зоной ажабайдалтай танилсаа. Тиигээд совет ба венгер арадуудай хани барисаан тухай, орошодой, ангуушадай, загаһашадай ажабайдал тухай шүлэг болон рассказуудые оршуулдаг һэн. Удаань Будапештын журналнуудта, суглуулбаринуудта толилогдоһон ненецүүдэй зохёолнуудые Венгриин уншагшад һонирхон хүлеэжэ абадаг болоо.

СССР-эй Хойто зүгэй арадуудай зохёолнуудай шэнэ суглуулбари Будапештдэ һаяхан гаргагдаба. Энэ хадаа Россин Хойто зүгэй гушан яһатанай ажабайдал, урдань өөрын бэшэггүй байһан хүн зоной соёл культурада болоһон хубилалтанууд тухай олон хүнэй бэшэһэн шүлэглэмэл рассказ болоно.

Он жэлэй ошохо бүри ненец яһатанай дундаһаа гараһан эрдэмтэд, литература ба искусствын ажал ябуулагшад олошорно. М. Бармич хэлэ бэшэгэй эрдэмэй кандидат болоо. В. Ледков. А. Пичков гэгшэд СССР-эй уран зохёолшодой холбооной гэшүүд болобо. Тундрада ажаһуудаг П. Лаптандер, С. Явтысый гэгшэд мүнөө үе сагай мэргэжэлтэй болоо. Түрүүшынхинь геологой, хоёрдохинь лётчигой мэргэжэл һайнаар шудалаа. Ненецүүдэй дундаһаа олон тоото врачнар, багшанар, инженернүүд урган гараа. Совет ороной бүхы арадуудай аха дүүгэй туһаламжын ашаар округто ажаһуугшад мүнөө ехэшье, хүндэтэйшье юумэ хэнэ, бүтээнэ. Тэдэнэй ажабайдал зол жаргалтай, хүхюу сэнгэлиг болоо.

Ю. НИКОНОВ,
ТАСС-ай корр.

МОСКВАҺАА БУСАБА

«Бурводстрой» трестын автобазын бүлэг жолоошод болон автослесарьнууд һуралсалай практика гарахаяа Москва ошоод, бусажа ерэбэ. Жолоошод Виктор Козлов, Александр Грудинин, Геннадий Обович болон дүн хамта 22 хүн тиишэ эльгээгдэһэн байгаа. Москвагай И. А. Лихачевой нэрэмжэтэ автозаводто тэдэнэр дүршэл гаража, мэргэжэлээ дээшэлүүлбэ.

Манай бүлэг жолоошод механико-хабсаруулгын цехтэ һуралсалай болон ажалай дүршэл гараба. Тэдэнэр үниинэй хүдэлмэришэдтэ даалгагдажа, тэдэнэрэй баян дүй дүршэлые халан абаа.

«Бурводстрой» трестын автобазын бүлэг жолоошод Москва ерээд байхадаа үзэсхэлэнтэ газарнуудаарнь ябажа хараһан байна. Энэ экскурсиие автозаводой хүтэлбэрилэгшэд эмхидхээ. Тэдэнэр ВДНХ-да, В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ түбэй музейдэ, агуу вождиин мавзолейдэ ороһон, Танигдаагүй солдадай хүүртэ ошоо.

И НИКИТИН,
«Бурводстрой» трестын автобазын слесарь.

ТЕЛЕФОН • ТЕЛЕГРАФ • РАДИО — ХИЛЫН ЦААНАҺАА

ОЛОНИИТЫЕ ҺОНИРХУУЛНА

БОНН. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүн Л. И. Брежневэй ФРГ-гэй Федеральна канцлер В. Брандттын уряалаар Германиин Федеративна Республикада албанай хэрэгээр ерэхэ тухай тусхай мэдээсэлэй Москвада, Бонндо тунхаглагдаһанай һүүлээр уласхоорондын энэ ехэ хэрэгтэ үргэнөөр бэлэдхэл хэгдэжэ эхилһэн байна. Л. И. Брежнев В. Брандт хоёрой хоорондо үнгэргэгдэхэ хөөрэлдөөнүүд тухай статьянууд газетэнүүдтэ тунхаглагдана, хэблэлэй, радио ба телевидениин политическэ шэнжэлэлнүүд, дамжуулганууд дотор хэлэгдэнэ.

БУДАПЕШТ. Л. И. Брежневэй албанай хэрэгээр ФРГ-дэ ошохоёо байһан тухай статья соогоо «Непсабадшаг» газетэ бэшэнэ:

Советскэ Союзай ба Баруун Германиин хүтэлбэрилэгшэдэй урдын уулзалгануудые хараада абахадаа, энэ хөөрэлдөөн хоёр талын харилсаае хүгжөөлгэдэ ехэ туһа нэмэри болохо аабза гэжэ найдамтайгаар хэлэжэ шадаха байнабди. Гэхэ зуура, аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар ниитэ Европын зүблөөнэй урда тээ болоһон энэ уулзалга гүрэнүүдэй хоорондохи этигэл найдабариие бэхижүүлхэ шухала алхам тухай һанамжануудаа хэлсэхэ арга Л. И. Брежневтэ, В. Брандтта олгохо байна.

ПРАГА. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй албанай хэрэгээр ФРГ-дэ ошохоёо байһан ушар Европо түбидэхи түгшүүрилые һуларуулха хэрэгтэ шухала алхам болохо байһаниинь дамжаггүй гээд «Руде право» газетэ тэмдэглэнэ. Энэнь Европо түбиин байдалые социалис оронуудай зүб руунь, һайнаар шиидхэхые хүсэжэ байһые гэршэлнэ.

Энээнэй политическэ удха шанар туйлай ехэ гэжэ газетэ бэшэнэ. Дайнай һүүлээр манай түбидэ оршон тохёолдоһон байдалые ФРГ-гэй урдын правительствануудай мэдэрхэгүй гэһэн политика бэелүүлдэг байһанһаа уламжалан, Европодо хододоо түгшүүрилтэй байдаг һэн.

(ТАСС).

РИМ

Неаполитанска театр соо баярай үдэшэ болобо

ТАСС

Италиин гайхамшагта дуушан Энрико Карузын түрэһөөр 100 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай үдэшэ Неаполитанска «Сан-Карло» гэжэ оперо, баледэй театр соо болоо. Марио Дель Монако ба Италиин оперно сценын бусад мэдээжэ уран бэлигтэн, мүн ССР Союзай гүрэнэй академическэ Ехэ театрай оперын дуушан Владимир Атлантов энээндэ хабаадаһан байна. Итальян композиторнуудай оперонуудһаа Карузын дууладаг байһан аринуудые, эгээн мэдээжэ неаполитан дуунуудые тэдэ гүйсэдхөө.

Энрико Карузын ажабайдал, ажал ябуулга тухай хөөрэһэн фото-зурагуудай выставкэ театрай фойе соо эмхидхэгдээ.

ПРАГА

ЧССР-эй парламентын хүдэлмэри

ТАСС

ЧССР-эй Федеральна суглаанай Түрүүлэгшэ А. Индрын түрүүлэлгэ доро ЧССР-эй Федеральна суглаанай Арадай палатын, Национальностьнуудай палатын хамтын заседани эндэ дүүрэбэ. ЧССР-эй правительствын Түрүүлэгшэ Л. Штроугал ба Чехословакиин бусад хүтэлбэрилэгшэд тэрэнэй хүдэлмэридэ хабаадаа.

Граждан авиациин аюулгүй байдалда хоро хүргэһэн хуули буса ябадалнуудтай тэмсэл хэхэ тухай конвенци заседани дээрэ һайшаагдаа. ЧССР-эй хуулинуудта зарим нэмэлтэ хэгдээ.

Депутат Я. Банджак ЧССР-эй Федеральна суглаанай Түрүүлэгшын орлогшоор һунгагдаа.

ПАРИЖ

ФКП-гэй, ГКП-гэй делегацинуудай уулзалга

ТАСС

Францийн Коммунис партиин, Германиин Коммунис партиин делегацинуудай хоорондо уулзалга болсбо гээд «Юманите» газетэ бэшэнэ.

Уулзалгын үедэ ФКП-гэй Генеральна секретарь Ж. Марше — ФКП-гэй делегациие, ГКП-гэй түрүүлэгшэ К. Бахман ГКП-гэй делегациие толгойлһон байна.

ПАРИЖ

НЭГЭДЭЛЭЙ АША ТУҺАДА

ТАСС

Францийн профсоюзуудай ехэ ехэ хоёр нэгэдэлэй — Ажалай бүгэдэнниитын конфедерациин, Ажалай демократическа конференциин хүтэлбэрилхы зургаануудай хамтын заседани болобо.

Хоёр профсоюзай, мүн промышленностиин элдэб һалбаринуудай ажалшадай ажал ябуулгын нэгэдэлэй ургажа байһые профсоюзуудай хүтэлбэрилэгшэд хамтынгаа мэдүүлтэ дотор тэмдэглэнэ.

ТОКИО

Аяншалгань хойшолуулагдаба

ТАСС

Император Хирохитын албанай хэрэгээр байгша оной октябрь һарада США-да ошохоор хараалагдаһан болзорые Японой правительство хойшолуулаа гээд Японой элшэн сайд Нобухико Усиба США-гай гүрэнэй секретарь Роджерсдо дуулгаа гэжэ Киодо Цусин агентство мэдээсэнэ.

Һүүлэй үедэ хоёр ороной хоорондохи экономическа харилсаанда хёмороон болоһонһоо уламжалан, Японой правительство иимэ шиидхэбэри гаргаа гээд Японой хэблэл бэшэнэ.

ПРАГА

Эб найрамдалай, харилсаа холбооной замаар

ТАСС

Аха дүү социалис оронуудтай хани барисаагаа, харилсаа холбоогоо саашадань хүгжөөхэ гээшэ Чехословакиин бэелүүлдэг политикын гол зорилго мүн гээд ЧССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр Б. Хнеупек уласхоорондын байдалай ба Чехословакиин гадаадын политикын гол шухала асуудалнуудта зорюулагдажа үнгэргэгдэһэн пресс-конференци дээрэ мэдүүлээ.

Советскэ Союзтай аха дүүгэй хани барисаагаа, харилсаа холбоогоо улам бэхижүүлхэ гээшэ Чехословакиин гадаадын политикын эгээн нангин зорилго болоно гэжэ министр хэлэбэ. Хани барисаан, харилсаа холбоон, харилсан туһалалсалга тухай чехословак-совет шэнэ договорой баталагдаһаар 3 жэл һаяар гүйсэхэнь. Энээнэй ашаар хоёр гүрэнэй хоорондохи харилсаан улам хүгжэһэн байна. Али бүхы һалбаринуудта СССР Чехословаки хоёрой хоорондо ашатай туһатай харилсаан хүгжэнэ.

Аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар ниитэ Европын зүблөө зарлал ехэ удха шанартай гэжэ ЧССР тоолоно гээд Б. Хнеупек тэмдэглээ.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй албанай хэрэгээр ФРГ-дэ ошохо болоһон тухай мэдээсэлые һонирхон уттабабди. Албанай хэрэгээр ФРГ-дэ ошолгонь эдэ хоёр ороной хоорондохи, мүн Европын бүхы оронуудай хоорондохи харилсаа хүгжөөхэ түүхэтэ хэрэг болохо байна. Энэнь КПСС-эй XXIV съезд дээрэ тодорхойлогдоһон эб найрамдалта политикын программые бодото дээрэнь бэелүүлгэдэ ехэ туһа нэмэри болохо.

Израилиин эзэрхэг түрэмгэй ябуулгануудай хойшолонгуудые усадхахын түлөө, Париждахи хэлсээ сайгон захиргаанай ба США-гай хэлбэришэгүй бэелүүлхын түлөө Чехословаки тэмсэнэ гээд министр тэмдэглээ.

ЧССР ба ООН-ой хоорондохи харилсаа холбооной асуудалнуудые зүбшэхын тула ООН-ой Генеральна секретарь К. Вальдхайн республикын правительствын уряалаар байгша оной июлиин 24—26-да Чехословакида ерэхэ юм гэжэ Б. Хнеупек журналистнуудта мэдээсээ.

НЬЮ-ЙОРК

Буу зэбсэг хуряахын түлөө

ТАСС

Буу зэбсэг хуряаха талаар бүхэдэлхэйн конференци зарлаха тухай Генеральна Ассамблейн шиидхэбэриие Нэгэдэмэл Нацинуудай Организаци бэелүүлжэ эхилбэ.

Генеральна Ассамблейн шиидхэбэреэр байгуулагдаһан буу зэбсэг хуряаха талаар бүхэдэлхэйн конференцидэ бэлэдхэл хэхэ тусхай комитедэй түрүүшын заседани болоо. Ираннаа ООН-ой дэргэдэ саг үргэлжэ байдаг түлөөлэгшэ Ф. Ховейдые комитет түрүүлэгшээрэ һунгаад, конференци зарлалгатай нягта холбоотой асуудалнуудые зүбшэжэ захалһан байна. Абтаһан шиидхэбэриин үндэһөөр комитедэй саашанхи заседанинууд нюусаар үнгэргэгдэхэ.

Буу зэбсэг хуряалгаар бүхэдэлхэйн конференци зарлаха үүсхэл Советскэ Союз гаргаа һэн. Буу зэбсэг хуряалга шиидхэгдэхэ ёһотой шухала зорилго болоно гэжэ Советскэ Союз тоолоно. Бүгэдэ ниитээрээ хүсэд дүүрэнээр буу зэбсэг хуряаха гэһэн уласхоорондын ажал ябуулгада һайн нүлөө үзүүлхэ гээшэ бүгэдын хэрэг мүн.

Буу зэбсэг хуряалгаар бүхэдэлхэйн конференци зарлаха тухай асуудал Генеральна Ассамблейн ээлжээтэ XXVIII сессиин зүблэхэ зүйлдэ оруулагдаа. Бэлэдхэлэй комитедэй хүдэлмэриин дүнгүүд сесси дээрэ зүбшэгдэжэ, конференциие хаана, хэзээ зарлаха тухай шиидхэбэри абаха байна.

ЛОНДОН

Камбоджодохи байдал

ТАСС

Хүрээлэлгэдэ ороһон Камбоджын ниислэл хотодохи байдал шахардуу шанга байһаар гээд харин гүрэнүүдэй информационно агентствэнүүд тэмдэглэнэ. Апрелиин 27-ной үглөөгүүр патриодууд Почентонг гэжэ агаарай-сэрэгэй баазые ракетээр буудаа. Алууһан, шархатаһан хүнүүд бии. Аэродромой складууд, байрын гэрнүүд ехээр һандаргагдаа.

Ороной урда зүгтэ сүлөөлэлгын хүсэнүүд эдэбхитэйгээр тулалдана. Пномпеньһээ 40 километрэй газарта байдаг Такео провинциин түб хотодо байлдаанууд болоо.

Камбоджын сүлөөлэгдэһэн районуудые американ стратегическэ авиаци зэрлиг бүдүүлигээр бомбодожо үргэлжэлһөөр. Пномпень шадархи һуурин тосхонууд илангаяа шанга сохилтодо ороно. Энээнһээ уламжалан, амгалан зоной дунда алууһан хүнүүд бии.

НЬЮ-ЙОРК

США-гай авиациин харата ябуулганууд

ТАСС

Камбоджын сүлөөлэгдэһэн районуудые американ авиаци, тэдэнэй дунда стратегическэ «В-52» түхэлэй бомбардировщигууд бомбодожо үргэлжэлһөөр гээд США-гай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй командованиин түлөөлэгшэ Гонолулуһаа мэдээсэнэ.

САЯАНҺАА ВИТИМ ХҮРЭТЭР

ҺАЙНДЭРЭЙ ТҮҮДЭГ

(Буряадай пионернүүдэй эмхиин 50 жэлэй ойдо зорюулһан баяр ёһолол тухай)

1923 оной апрель. Тэрэ үеын Дээдэ-Үдын эдиршүүл сүлөөтэй сагаа багтаажа ядан, ишэ тиишээ гүйлдэдэг байгаа һэн ха. Зүгөөр Буряадай түрүүшын комсомолшууд дүү нүхэдөө эмхидхэжэ, пионернүүдэй отряд бии болгоһон түүхэтэй. Тэрэ гэһээр тэбхэр 50 жэл үнгэрбэ.

Буряадай Пионернүүдэй эмхиин 50 жэлэй ойдо зорюулан баяр ёһололой ехэ түүдэг «носоогдобо». ВЛКСМ-эй Улаан-Үдын горкомой, горОНО-гой, В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ пионернүүдэй эмхиин городской соведэй үүсхэлээр тэрэ түүдэг үнгэргэгдөө.

...Үдэрэй 12 саг. Оперо ба балетэй театрай фойе соо улаан галстук улаабхилуулһан эдир пионернууд дүүрэн. Хонхо жэнгирбэ. Хүнүүд һуурингуудаа эзэлнэд.

«Анхарагты!» гэһэн дохёо соностожо, сценын хүшэгэ аалихан һэхэгдэбэ. Сценэ дээрэ хоёр бүлэг пионернүүд зогсоод, амаршалгын халуун үгэнүүдые хэлэжэ эхилбэ. Пионернүүдэй городской соведэй түрүүлэгшэ Анатолий Клочихин сценэ дээрэ гаража, зал соо һууһан эдиршүүлдэ хандан:

— В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ пионернүүдэй городской эмхиин, мүн пионернүүдэй районно эмхинүүдэй тугуудые оруулхыень угтажа, хүл дээрээ сэхэ зогсогты!..

Горнын хонгёо аялга доро, барабанай нэерээн доро улаан тугууд оруулагдаба. Тугуудай оруулагдамсаар, сценын тэг дунда улаан дүлэнэй соробхилхые һануулан, һүлдэтэ түүдэг носоогдобо.

Аа-аа-оо-оо-ээ-жж...
Шн, түүдэг, дүлэтэ,
дүлэтэ,
Шэртэһэн пионернүүдые
суглуула...

Эдэ үгэнүүдые пионернүүд хоорооро хэлэжэ, түүдэгэй носохые амаршалба. Сценэ дээрэ зогсожо байһан пионернүүд шүлэглэмэл дүлэтэ үгэнүүдээр Буряадай пионернүүдэй түүхые домоглон хөөрэнэ.

Баһа дохёо соностожо, түрүүшын пионернүүдэй отряд (үсөөхэн үлэһэншье һаа, һэргэгүүд!) тэрэ үеынгөө улаан тугые дээрэ үргэн, дорюунаар алхалалдан, сценэ дээрэ гаража, тугаа хадхаад, түүдэг тойрон һууба. Дайшалхы болон ажалай ехэ зам гаталһыень гэршэлэн, тэдэнэй үбсүүе орден медальнууд шэмэглэнэ, хүгжэм мэтээр шэнхинэлдэнэ. Тэдэнэй дунда П. И. Скололов, С. Б. Метелица, А. С. Плужникова болон бусад бии. Түрүүшын пионернүүдые, мүн зал соо һууһан айлшадые дахин пионертэ абаха гэһэн һанамжа хэлэгдэжэ, тэдэнэй хүзүүндэ улаан галстуунууд зүүгдэбэ. Булта түрүүшын отряд тухай дуу дуулалдаа.

Түрүүшын пионернүүдэй нэгэн П. И. Соколов амаршалгын үгэ хэлэхэ зууртаа, Буряад орондо пионернүүдэй эмхиин яажа мүндэлһэн тухай дурсан хөөрэбэ. Түрүүшын пионернүүд социализм байгуулгын дүлэтэ жэлнүүдтэ эдэбхитэй ябаа. Олонинь Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда хабаадаһан габьяатай. Мүнөө тэдэнэй зэргэ үсөөрэнги. Гэбэшье яһала олон нүхэд Буряадай пионернүүдэй 50 жэлые угталсаха золтой байгаа...

В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Пионернүүдэй бүхэсоюзна эмхиин Центральна Соведэй зүгһөө ерэһэн амаршалгын телеграмма уншагдажа, нэрьемэ альга ташалгаар угтагдаба.

Арадайнгаа түлөө ами наһаяа үгэһэн эдир баатарнуудай нэрэнүүд дурдагдажа, тэдэнэй дүрэнүүд сценэ дээрэхи стол дээгүүр табигдана. Павлик Морозов, Валя Котик, Володя Дубинин, Марат Касей... Тэдэнэй нэрэнүүд мүнөөдэрэй пионернүүдэй зүрхэндэ мүнхөөр һанагдажа, урагшаа һанаатай, сэхэ сэбэр зантай ябахыень урялна ха юм! Герой-пионернүүдэй дүрэ зурагай урдуур түрсүүгтэй сэсэгүүд табигдаба.

Улаан-Үдын һургуулинуудай түрүү зэргын пионерскэ дружинануудай түлөөлэгшэд улаан тугаа намилзуулан, сценэ дээрэ гараба. Тэдэнэр хэһэн ажал тухайдаа рапорт-планшедүүдые баринхайнууд. Пионернүүдэй эмхиин городской соведэй түрүүлэгшэ А. Клочихин тэрэ рапорт-планшедүүдыень тушаажа абаба.

Улаан-Үдэдэ 22.265 пионер тоологдодог юм ха. Тэдэнэй 97,4 процент һуралсалай нэгэдэхи хахадые амжалтатайгаар түгэсхөө. Гурбадахи четвертиин эсэстэ пионернүүдэй 98,2 процент амжалтатайгаар һураа гэжэ элирүүлэгдэһэн байгаа. Городой пионернүүдэй эмхиин 150 отряд «Түрүү зэргын» гэһэн нэрэ солодо хүртэбэ. Мүн пионернүүдэй олон дружина түрүү зэргын солотой болоо. Жэшээнь, Железнодорожно райондо оршодог нэгэдэхи интернат һургуулиин пионернүүдэй дружина болон бусад түрүү зэргын нэрэ солодо хүртэбэ. Юрэнхы дүнгэй гаргагдахада, Железнодорожно районой һургуулинууд «Хододоо бэлэн» гэһэн аяншалгада хабаадалгаараа түрүү һуурида гараа гэжэ тодоруулагдаа. Тиимэһээ пионернүүдэй Железнодорожно районой соведтэ кубок барюулагдажа, түрүү зэргын дружинануудай тугта хүндэлэлэй лентэ уягдаба.

Манай үеын эгээл эдир халаан—бишыхан октябрятанууд аха нүхэдөө амаршалхаяа ерээ. Нариихан аад, шадалааараа хонгёо хоолойгоор тэдэнэр шүлэглэмэл амаршалгаяа яһала һайнаар хэлээ. Удаань түүдэг тойрон, хатар наадажа, бултанние баясуулба.

Эхэ орон тухай сэдьхэл хүдэлгэмэ үгэнүүд соностоно. Ажаһуудаг нютагнай — агуу Эхэ оронойнай хуби. Улаан-Үдын нэгэдэхи интернат һургуулиин бүлэг һурагшад чанзын хүгжэм доро «Буряад орон» гэһэн дуу гүйсэдхэбэ. Түрэл һайхан Буряад ороноо магтаһан үгэнүүд ород, буряад хэлэнүүд дээрэ ээлжээгээр соностоно.

Улаан ногоон сэсэгүүдые бариһан пионернүүд сценэ дээрэ гүйлдэжэ гараад, пионерэй алдарта зам тухай һур жабхаланта үгэнүүдые хэлэбэ. Гүрэмэл сэсэгээр хэһэн «50» гэһэн мантан ехэ тоо бии боложо, зал соо альга ташалган нэрьебэ. Энээгээр һайндэрэй түрүүшын хуби түгэсэжэ, удаань ехэ концерт харуулагдаа.

Ц. ДОНДОГОИ.

МАЛАЙ ЭМШЭН

Гартаа томо шприц бариад байһан залуухан энэ басаган Загарайн аймагай Эрхирэгэй совхозой ниитын малые элдэб үбшэ хабшанһаа һэргылэн, аргалдаг ажалтай юм. Хүдөө ажахын техникум дүүргэһэн Екатерина Санжижапова энэ ажахыда ветеринарна фельдшерээр гурбан жэлдэ хүдэлнэ. Жэлэй дүрбэн сагта тэрэ ажахынгаа фермэ, отарануудаар ябажа, үбшэлһэн мал аргалдаг, тамир тэнхээгээ алдаашадыень һайн харууһанда табилсадаг байна.

Онохойн Шэбэртэ түбхинэһэн малай фермэдэ маанадай хүрэжэ ерэхэдэмнай, фермын малшад газаагуурхияа сэбэрлэжэ, нүгөөдэ заримашуулынь үнеэдээ, туғалнуудаа эдеэлүүлжэ, туха сүлөөгүй байгаа һэн. Һая гараһан туғалнуудай байрада ороходомнай, ажахын түрүү туғалшан Мария Васильевна Чумакова туһалагша Любовь Егоровна Митряеватай туғалнуудтаа бүлеэн һү үгжэжэр хүхүүлжэ, сүлөөгүйхэн байба. Тээ саанаханань ветеринарна фельдшер үбдэһэн тугалда тарилга хэнэ...

Ажахын түрүү туғалшан нүхэр Чумакова ветеринарна фельдшер Санжижапова хоёр мүнөө абтаад байһан наяад туғалнуудаа гарза гайда оруулангүй, ногоон дээрэ гаргахын тула үдэр бүри оролдоно.

Комсомол басаган Екатерина Санжижапова өөрынгөө шэлэһэн мэргэжэлдэ дуратай, сүлөөтэй сагтаа ном уншажа, ветеринарна эрдэмээ дээшэлүүлнэ.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ветеринарна фельдшер Екатерина Санжижапова нарай тугалда тарилга хэхэсэ байна.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

МОНГОЛОЙ АЙЛШАД—ХЯАГТАДА

Сүхэ-Баатар хотын городской Соведэй түрүүлэгшэ Жамбал Доржо, Улаан-Баатарай «Хани барисаан» гэжэ амаралтын паркын директор Зана Базар болон бусад Хяагта хото айлшаар ерэбэ.

Хяагта хотые болбосон түхэлтэй болгохо, саад, сэсэрлиг тариха, городые ногооруулха гэхэ мэтэ асуудалнуудаар тэдэнэр һонирхоо. Сүхэ-Баатар хотодо 6 гектар талмай дээрэ энэ жэлдэ шэнэ сэсэрлигэй һуури табижа эхилхээр харагдаһан байгаа. Хяагта ... дой эрхэ байдалда ямар ... дод һайнаар ургадаг бэ ... Жамбал Доржо ехэтэ һонир... бо. Ушарынь юуб гэхэдэ, Х... та Сүхэ-Баатар хото... байгаалиин эрхэ байдал ... шуу юм.

Айлшад Сүхэ-Баатарай ... музейдэ, МНРП-гэй түрү... съездын болоһон бай... хизаар ороной шэнж... музейдэ орожо хараһан ...

С. КЛИМОВ.

НЮТАГАЙ МУЗЕЙ

ССР Союзай байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ амжалта түйлаһанайнгаа түлөө Ноёхоной дунда һургуулиин коллектив КПСС-эй обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, Министрнүүдэй Соведэй Хүндэлэлэй грамотада хүртэһэн юм.

Географиин багша Вера Бадмаевна Очиртарова коллективэйнгээ баяр баясхалангые хубаалдаха ёһоороо хубаалдана. Тэрэ 27 жэлэй туршада энэ һургуулида багшална. Дүй дүршэлтэй багшын үхибүүдые хүмүүжүүлгэдэ ашатай туһатай хүдэлмэри ябуулһые үндэрөөр сэгнэжэ, «Ажалай шэн габьяагай түлөө» медаль тэрээндэ барюулагдаһан байна. Һургуулида географи заахаһаа гадна. Вера Бадмаевна багашуулые түрэл хизаартаа дуратайгаар хүмүүжүүлхын тулада ехэхэн оролдолго гаргана.

Хэшээлэй һүүлээр һурагшад түрэл хизаараа шудалха шэнжэлэгшэд, түүхэшэд болоод байдаг. Тэдэнэр революционно болон дайшалхы алдар солын газарнуудаар ябажа, аяншалга хэдэг, тосхоноо ногооруулха хүдэлмэридэ хабаадалсадаг, һургуулиин дэргэдэ байгуулагдаһан музейдэ хэрэгтэй, буряад зоной эртэ урда сагай гэрэй хэрэгсэл суглуулдаг байна. Географиин багша Вера Бадмаевна эдэ бүгэдые эмхидхэдэг.

Хизаар ороноо шэнжэлхэ эндэхи музей үшөөл багахан юм. Гэбэшье нютагай намтар тухай ехэ юумэ хөөрэжэ, гэршэлжэ үгэнэ. Ноёхоной һургуулида һуража гараһан нютагай суута хүнүүд тухай хөөрэһэн стенд олоной анхарал татана.

Ноёхон нютагай олохон хүнүүд Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда хабаадалсаһан байха. Тэрэ үеын солдадуудай бэшэһэн бэшэгүүдэй шарлашаһан хуудаһанууд фашистнартай болоһон байлдаанай хатуу шэрүүн жэлнүүдые һануулна. Байлдаанай газ... баатарай үхэлөөр унаһан ... рэгшэд тухай материал... музейн экспозицида суг... лагданхай. Тосхоной ... һургуулиин пионерэй орг... зациин үнгэрһэн домог-т... тухай хөөрэһэн материал... эндэ хадаглагдана. Һургу... дүүргээд, түрэл нютагтаа ... һэн хүнүүд тухай музей ... гэрэнгыгээр хөөрэжэ үгэн...

Үхибүүд энэ һайн ... хэрэгээ эдэбхитэйгээр ... жэлүүлһээр. Географиин ... ша Вера Бадмаевна Очир... ва эдир наһатаниие э... зоригжуулан хүтэлбэрил...

Л. СЛЮНКИНА.

Зураг дээрэ: геогр... багша Вера Бадмаевна Очи... рова музей соогоо.

Д. ЭРДЫНЕЕВЭЙ фото.

„ТАНГАРИГ"—ОРОД ДРАМЫН ТЕАТРАЙ СЦЕНЭ ДЭЭРЭ

Манай республикын театрнуудай коллективүүд Буряадай АССР-эй 50 жэлэй ойе угтуулан, шэнэ шэнэ зүжэгүүдые табижа байна. Май һарын 5—6-най үдэрнүүдтэ Ц. Шагжинай «Тангариг» гэжэ зүжэг табигдахань.

Энэмнай юуб гэбэл, ород драмын театр буряад драматургын пьесэ табихань. Энээн тухай хөөрэжэ үгэхыень театрай директор Анатолий Васильевич Александровые манай корреспондент гуйба. Тэрэ хөөрөөень уншагшадай анхаралда табинабди.

— Манай театрай коллектив буряад драматургнуудай зүжэгүүдые өөһэдынгөө сценэ дээрэ яһала табина ааб даа. Жэшээлхэдэ, Буряадай элитэ драматург Намжил Балданогой «Шаралдайн бүлэ» гэжэ зүжэгые табиһан байхабди. Мүн Л. Никифоров, С. Метелица хоёрой бэшэһэн «Павел Балтахинов» гэжэ зүжэгые табихадамнай, харагшад ехэ һонирхон хараа һэн. Харин мүнөө мэдээжэ драматург Цырен Шагжинай «Тангариг» гэжэ зүжэг табихамнай.

Гүрэнэй шангай лауреат Ю. Чепурин энэ зүжэгые буряад хэлэнһээ ород болгон оршуулаа. Хоёр бүлэгтэй героическа энэ поэмые режиссер Зинаида Филипповна Внукова табина. Тиихэдэ хүгжэмэй талаар шэмэглэлые Л. Люкшина хэнэ. Сценынь Буряадай АССР-эй искусствын габьяата ажал ябуулагша Н. Быстров шэмэглэнэ.

Граждан дайнай хатуу жэлнүүдтэ Буряад орондо болоһон үйлэ ушарнуудые, тэрэ үеын зурагуудые, баатар хүнүүдые, дайсадые эли тодоор харуулхын тула манай артистнууд наадана. Жэшээлхэдэ, Улаан Армиин отрядай командир Бато Галдановай ролие артист Юхневич, тэрэнэй һамган Хорлын ролие Буряадай АССР-эй арадай артистка К. Никулина, тэдэнэй хүбүүн Банзадай ролие артист А. Родин гүйсэдхэнэ. Бусад рольнуудта артистнууд Л. Архипова, Н Мирошниченко, Н Яргина, Л. Артамонова болон бусад наадана.

Дайсадай рольнуудта—нютагай баян Шонын рольдо артист Л. Панков, тэрэнэй һамган Пэлжидэй рольдо Буряадай АССР-эй арадай артист Р. Бенская, сагаан гвардейцүүдэй бандын удамарша, есаул Табхаровай рольдо Буряадай АССР-эй габьяата артист Г. Стефанеску гэгшэд наадана.

Энэ зүжэгые табиха хэрэгтэмнай СССР-эй арадай артист Г. Цыденжапов ехэ туһална.

Зай, нүхэд, таанадые шэнэ зүжэгтөө уринабди.

ТОБШОХОНООР...

☆ Н. Островскиин «Бедхүдөө ажахын техникумэй гэһэн зүжэгүүдһээ хэһэгүүд ность не порок», «Гроза» сценэ дээрэ табигдаба. Багшанар Л. Д. Миткинова, З. И. Саганова, студентнэр И. Сенотрусов, Л. Коротова, Г. Разуваев, Г. Маринов гэгшэд зүжэгүүдэй рольдо наадаһан байна. Үдэшын түгэсхэлдэ рольнуудаа эрхимээр гүйсэдхэһэн хүнүүдтэ үнэтэ бэлэгүүд барюулагдаа.

М. МЕДОВАЯ.

☆ Валентина Алексеевна Гылыкова Зүүн-Сибириин технологическа институтда бухгалтераар 1966 онһоо хүдэлнэ. Энэ хугасаа соо олоһон баян дүй дүршэлөө, эрдэм мэдэсээ тэрэ залуушуулда дуратайгаар дамжуулдаг, хүнүүдтэ налагай зөөлэхэнөөр хандадаг. Тиимэһээ сугтаа хүдэлдэг нүхэдэйнгөө дунда хүндэтэй болонхой. Хүндэлэлэй грамотанууд, үнэтэ бэлэгүүдтэ нэгэнтэ бэшэ хүртэһэн байха.

А. ХИЛТУХИНОВ.

ШЭЛҮҮҺЭ БАРИНА

Потанино тосхондо ажаһуудаг пенсионер Иннокентий Семенович Боробов пеэшэн хэдэг мэргэжэлтэй юм. Пенсидэ гараад, гэртээ һууха болоходоо, хэхэ бариха юумэеэ оложо ядаба. Залуу наһаяа һанаандаа оруулба.

Нэгэтэ Улаан-Үдэ ерэхэдээ, зоологическа магазинда орожо, директортэйнь хөөрэлдэбэ.

1971 ондо зоологическа магазинай директортэй хэлсээ баталаад, И. С. Боробов антуурида бэлдэжэ эхилбэ. Шэлүүһэнэй ябадаг газар олдоо. Буу зэбсэг, бугуули бэлдэбэ. Тиигэһээр байтарнь, жэл үнгэрбэ.

Үнэн бээз бэелһэн үбгэжөөл нохойгоо дахуулжа, агнууридаа гараба. Шэлүүһэнэй ябадаг газарта һайхан үнэртэй зүйл адхаба. Энэ үнэртэнь толгойгоо эрьеһэн ан үдэр бүри иишэ ерэдэг болоо. Һайхан үнэртэй зүйлэй адхарһан газар долёо долёоһоор, шэлүүһэн нэгэ газарта эрьелдэдэг юм ха. Иигэжэ хэдэн үдэр соо шэлүүһэнэй хойноһоо адаглаһанайнгаа һүүлээр ангуушан нохойгоо табиба. Һургамал нохойнь ангые модон өөдэ намнажа гаргаба. Дүршэлтэй ангуушан өөрөө модон өөдэ абиржа гараад, бугуулияа хаяжа, шэлүүһэеэ амидыгаар бариба. Иигэжэ И. С. Боробов түрүүшынгээ шэлүүһэ 1972 оной апрель һарада амидытаар бариһан байна. Тэрэ жэлдээ үшөө нэгэ зээгэ барижа тушааһан юм.

Һаяхан хоёрдохи шэлүүһэ барижа, зоологическа магазинда тушааба. Үбгэжөөлэй бариһан энэ ан Москва эльгээгдэбэ.

Д. ОЧИРОВ.

Бэшүүр.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда ... ветскэ Союзай Комм... партиин Центральна Ко... тедэй Пленум тухай инф... мационно мэдээсэл. Пар... XXIV съездын шиидхэб... нүүдые бэелүүлхэ тал... КПСС-эй ЦК-гай улас... рондын ажал ябуулга ... хай КПСС-эй ЦК-гай ... тоол. «Майн 1-дэ — ... тэй түрэтэй угтамжа!» ... суглуулбари.

Хоёрдохи хуудаһан... Партийна ажабайдалай ... нико. Түмэр замай Ул... Үдын отделениин аюул... сахиха талаар ниитын ... спекторнүүдэй следой ... соон. «Чемпионой ш... шарай» — В. Никол... фоторепортаж. Түрэл ... доторнай.

Гурбадахи хуудаһан... Буряадай композиторнуу... холбооной ойн баярай ... лоодохи пленумэй тоо...

Дүрбэдэхи хуудаһан... Һайндэрэй урдахи хрон...

АРБАН АЙЛ НҮҮЖЭ ЕРЭБЭ

Россин Федерациин область, хизаар, автономито республикануудһаа манай үргэн Буряад орондо түбхинэхөөр олон айл бүлэ жэл бүри ерэдэг болонхой. Һаяхан Яруунын аймагай колхоз, совхозуудта түбхинэхөөр Татарай АССР-һээ арбан айл нүүжэ ерэһэн байна. Эндэ ерэгшэдэй дунда механизатор мэргэжэлтэй 20 хүн, долоон һаалишан, мал адуулагшад болон бусад мэргэжэлтэй хүнүүд бии.

Шэнэ газарта ерэгшэд мүнөө аймагай Исэнгын, Яруунын совхозуудта, «Коммунизм, «Дружба» колхозуудта түбхинэхөөр эльгээгдэбэ.

— Холын Буряад орондо ошыт гэһэн уряае бидэнэр ехэ халуунаар дэмжээ һэмди. Тиин хүндэмүүшэ таанадай угтамжаар болоходоо, алдуу, эндүү хээгүйбди гэжэ һананабди. Яруна нютаг манай хоёрдохи орон болог! — гэжэ Михаил Трофимовай бүлэ мэдүүлнэ.

Гэр бүлөөрөө механизатор мэргэжэлтэй Михаил Трофимов Зоя Семеновна хоёр һаянай шэнэ тракторнуудые абанхай, хабарай тарилгын түрүүшын бураздаа гаргалсахаар бэеэ зэһэнхэйнүүд.

В. БАИБОРОДИН.

42 центнер хуряаба

«Улаан Оронго» колхозой овощ ургуулагшад жэл бүри аймаг дотороо түрүү һуури ээлжэ гарадаг болоһоор үнинэй. Теплицидэ үгэрсэ ургуулагшад П. Т. Цыремпилова, Д. Д. Санжиева, Б-Х. Л. Ринчинова гэгшэд өөрэд өөһэдынгөө секциһээ 75—80 центнер үгэрсэ хуряажа абаха уялга абаһан байна.

Үнгэрһэн һарын туршада нүхэд Цыремпилова, Санжиева гэгшэд тус тустаа хорёод центнер үгэрсэ хуряажа абаба. Тиин Улаан-Үдэ хотын «Плодоовощторгын», баазада «Улаан-Оронго» колхозой 42 центнер шэнэ үгэрсэ абтажа, хотын ажалшадта наймаалагдаһан байха юм.

Н. АНИСИМОВ.

Улаан-Үдын аймаг.

Һайндэрэй концерт

Улаан-Үдын Октябрьска районой геологическа гудамжада ажаһуугшад, илангаяа пенсидэ гараһан хүгшэд, үбгэд балшар жаахан үхибүүдэй хойноһоо харууһа эмхидхэхэ хэрэгтэ хабаадана.

Һаяхан Уласхоорондын һайндэр — Майн нэгэндэ зорюулагдаһан үдэшэ хүүгэдэй клубта үнгэргэгдөө. Багашуулай һайндэрэй үдэшэдэ тус үйлсын 65 хүн сугларaa. Тэдэнэй дунда Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда хабаадалсаһан табан хүн байлсаба.

Ажалай ветеран Д. М. Мункоевой уласхоорондын һайндэр тухай хөөрөө хэһэнэй удаа, Октябрьска районой пионернүүдэй байшангай хүүгэдэй секциин уран һайханай бүлгэмэйхид һайн программатай концерт үетэндөө, аха нүхэдтөө харуулһан байна.

М. ДРЯХЛОВ.

1975 ОНОЙ ТҮСЭБӨӨР

Галуута-Нуурай оёдолой фабрикын коридор соо ороходо хүдэлмэришэдэй ажалай дүн харуулһан самбар үлгөөтэй байдаг. Жэлэй эхинһээ хойшо эндэ тусхай бюллетень гаргагдадаг болоо һэн. Түсэбөө уридлажа, коллектив соогоо түрүүлжэ ябаһан хүнүүдтэй энэ бюллетень танилсуулна. 70 хүдэлмэришэд байгша оной июль һарын түсэбөөр ажаллана гэжэ үшөө январь һарада мэдээжэ болоо бэлэй. Түрүүшын хахад жэлэй даабари үлүүлэн дүүргэһэн хүнүүд тэдэнэрэй дунда олон. Жэшээлхэдэ, Александра Блимова ноябриин түсэбөөр ажаллана. Тэрэ хубсаһанай хамсынуудые өөлэжэ, тааруулжа оёдог ажалтай юм. Түрүү оёдолшон нормоёо хододоо үлүүлэн дүүргэдэг, ажалайнь шанаршье эрхим һайн байдаг. Зоя Каурова сентябриин түсэбөөр ажаллана. Тэрэ табан жэлэйнгээ даабарие дүрбэн жэлдэ дүүргэхэб гэжэ үгэеэ үгөө.

20-ёод хүдэлмэришэд 1974 оной түсэб энэ жэлдэ дүүргэхээр шиидэбэ.

Л. МИХАЙЛОВА.

Сэлэнгэ.

«БУРЯАД ҮНЭН» газетын XXIV заншалта эстафетэ

1973 оной майн 6-да

Соведүүдэй талмай дээрэ үдэрэй 12 часһаа эхилхэ.

Илажа гараһан командануудта дамжуулгын кубок, грамотанууд барюулагдаха

ДОЛООН ХОНОГ ҮЛЭБЭ

Хабарай нарата дулаахан үдэрнүүдэй нэгэндэ үнгэргэгдэдэг манай газетын заншалта XXIV эстафетэ байгша оной майн 6-най амаралтын үдэр болохоор зарлагданхай. Тэрэ үдэр хүрэтэр эгсэ долоон хоног үлэбэ. Олон зоной хабаадалгатай энэ урилдаан Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулагданхай.

Эстафетэдэ Улаан-Үдэ хотын найман жэлэй ба дунда һургуулинууд, тусхай мэргэжэлэй дунда, дээдэ болон техническэ мэргэжэл олгодог һургуулинууд, үйлэдбэриин коллективүүдэй командануд оруулагдаха.

Майн 4-нэй 15 часһаа эстафетын судьянарай коллегиин зүблөөн спортын коллективүүдэй түлөөлэгшэдэй хабаадалгатайгаар «Буряад үнэн» газетын редакторай кабинет соо болохо. Тэрэ үдэр хүрэтэр эстафетэдэ хабаадалсаха тухай дурадхалаа коллективүүд оруулжа болохо байна.

Найман жэлэй һургуулинуудһаа эстафетэ дамжуулгын урилдаанда хабаадалсаха командануд тус бүридөө 11 хүбүүд, басагадһаа бүридүүлэгдэнхэй байха ушартай. Бусад коллективүүдэй командануд тус бүридөө 9 эрэшүүл, 9 эхэнэрһээ бүридүүлэгдэнэ.

«Буряад үнэн» газетын шанда хүртэхын түлөө эмхидхэгдэдэг эстафетэ дамжуулгын урилдаанда гансахан Улаан-Үдэ хотын һургуулинуудай, үйлэдбэриин коллективүүдэй болон спортын һайн дуранай бүлгэмүүдэй командануд хабаадалсаха бэшэ, харин республикын алишье аймагуудһаа коллективүүд, һургуулинууд өөһэд өөһэдынгөө командануудые эльгээжэ болохо юм. Һүүлэй жэлнүүдтэ Кабанскын, Улаан-Үдын, Загарайн аймагуудһаа командануд заншалта энэ урилдаанда хабаадалсадаг болоо. Тиин үнгэрэгшэ жэлдэ Кабанскын аймагай Селенгинск тосхоной найман жэлэй һургуулиин хүбүүд, басагадай командануд шалгаржа, газетымнай дамжуулгын хоёр кубок абаа һэн. Тиигэжэ эдэ кубогуудынь СССР-эй 50 жэлэй түүхэтэ һайндэрэй дурасхаал болгогдон, бусаалтагүйгөөр үгтэһэн байгаа.

Байгша оной зун Буряадаймнай АССР-эй 50 жэлэй ой гүйсэхэнь. Тиимэһээ манай газетын эстафетын энэ алдарта ойе угтуулан үнгэргэгдэхэ байһан тула эстафетэдэ урда урдынхиһаа улам олон командануд хабаадалсаха бээз гэжэ найдагдана.

Хүнгэн хүлтэй, хурдан солбон басагад, хүбүүд, эрэшүүл, эхэнэрнүүд хаба шадалаа харуулан урилдахань ха юм.

Мүнөө жэлэй эстафетын этап иимэ байха гэбэл: найман жэлэй һургуулинуудай командануудай урилдаха маршрудууд — Соведүүдэй талмайһаа эхилээд, Ленинэй үйлсөөр пионернүүдэй сэсэрлиг хүрөөд, гэдэргээ бусажа, Соведүүдэй талмай дээрэ түгэсэхэ. Старт финиш хоёрой хоорондо эстафетэ дамжуулан абалсаха этап урилдаанай дүрим соо заагданхай.

Бусад командануудай урилдаха маршрудууд энэ жэлдэ һэлгэгдэбэ. Мүрысөөн Соведүүдэй талмай дээрэһээ эхилээд, Ленинэй үйлсөөр, удаань Сүхэ-Баатарай үйлсэһөө Илалтын проспектээр Доржи Банзаровай үйлсөөр баруун тээшээ—Ленинэй үйлсэ хүрэхэ. Тэндэһээ Ленинэй үйлсөөр хойшоо урилдажа, Соведүүдэй талмай хүрэжэ дүүрэхэ болоно.

Манай газетын дамжуулгын шанда хүртэхын түлөө үнгэргэгдэдэг заншалта урилдаанда жэл бүри мянга гаран спортсмен хабаадалсадаг юм. Мүнөө жэлэй урилдаанда бүришье һаа олон спортын коллективүүд хабаадалсажа, Улаан-Үдэ хотын спортдо дуратайшуулые урмашуулха бээз гэжэ һанагдана.

Ажаглалта: Байгша ондо үнгэргэгдэхэ энэ урилдаанда спортын һайн дуранай бүлгэмүүд хабаадалсахагүй болоно. Ушарынь хэлэхэдэ, эдэнэр майн 24-дэ, Буряадай АССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадион дээрэ «А» классай футболистнууд — Улаан-Үдын «Сэлэнгэ», Барнаулай «Динамо» командануудай наадаха үедэ — таймуудай хоорондо үнгэргэхөөр эмхидхэлэй комитет шиидхэһэн байна.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРА...

«Орбита» харуулна ...

13.05 — Һүүлэй ... 13.10 — Үнгэтэ телеви... Һурагшадта — «Будильн... 13.40 — «Хани барис... хотонуудай бүхэдэл... үдэр». 14.10 — «Заве... старого мастера»—те... зионно уран һайханай ф... (1-дэхи сери). 15.1... Үнгэтэ телевидени. «... гоор аяншалагшадай ... 16.15 — Совет Арми... Флодой сэрэгшэдтэ ... лагдаһан дамжуулга. 16... —Үнгэтэ телевидени. «... жэмэй киоск». 17.2... Үнгэтэ телевидени. «... шая перемена» олон се... телевизионно уран һа... фильм (1-дэхи сери). 18... — «Время» — мэдээ... программа. 19.00 — Хо... гээр СССР-эй түрүү ... ээлхын түлөө мүрыс... ЦСКА—СКА (Л).

Улаан-Үдэ харуулна ...

21.15 — «Увлеченно... —уран зохёолой дам... 21.45 — Буряадай АСС... 50 жэлэй ойдо. «Түра... тагаархид».

«Орбита» харуулна ...

22.40 — Г. Доницет... оперо. «Дон Паскуале» — ... левизионно хүгжэмтэ ... 24.00 — «Время»—мэд... лэй программа.

ХОЁРДОХИ ПРОГРА...

18.20 — «Летопись ... века»—«1932 он». 19.1... «Сердце Бонивура»—те... зионно уран һайханай ... (3—4-дэхи сери).

САГАЙ УЛАРИ...

Мүнөөдэр респуб... мнай үүлэтэйшэг бай... гал шадар зарим газ... даар саһан орохо. 0—4 ... дус дулаан, хойто ай... даар, Байгалай хойто ... 0—4 градус хүйтэн, Ул... Үдэдэ һүниндөө 4—6 г... хүйтэн, үдэртөө 2—4 г... дулаан болохо.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ

● «БУРЯАД ҮНЭН» ● 1973 оной апрелиин 29. ● 4-дэхи хуудаһан ● Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР. Н-00436. Заказ №